

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Rugpjūtis – August 30, 1990 Nr. 33

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Nacionalizmo baimė

Negali jo sunaikinti (2)

Vytautas Meškauskas

Praeitam Nr. pradėjom kalbėti apie atbundenčio nacionalizmo baimę. Citavom Tomą Venclovą. Panašių minčių girdisi iš Lietuvos. Nemažiau dėl to susirūpinta ir Vakarų Europos intelektualų sluoksniuose. Centro Europos susiskirstymas į tautines valstybes su dideliom tautinėm mažumom buvo amžinu neramumų šaltiniu. Nesunku to paties pradą išūrėti prisikeliančiose valstybėse ir net seniau įsisteigusiose kaip Kanadoje. Neseniai anglikonų Bažnyčios galva Canterbury arkivyskupas ragino krikščionis ieškoti bendravimui aukštesnio lygio negu tautinės valstybės. Užtat ir mūsų nepriklausomybės reikalavimai liko kai kuriais atvejais nesuprantami, nes nedavė atsako į klausimą: ar jūs norite prieškarinės Europos įvykių pasikartojimo? Seniau nusistovėjusiose valstybėse į nacionalizmą žiūrimą kaip į visų savo kaimynų neapykantą, iš kurios negali tikėtis nieko gero.

Prieš tokį, galima sakyti, visuotinį nusistatymą pasisakė londoniško TIMES užsienio klausimų redaktorius George Brock, rašydamas NEW YORK TIMES. Jis mano, kad nepaisant vis didesnio atskirų valstybių bendravimo, kurį diktuoja modernios gyvenimo sąlygos, pavyzdžiui – Europos ūkinė bendruomenė padarė karą tarp jų neįmanomą ir beprasmią, valstybės pagrindas vis tiek palieka nacionalizmas.

Sutartys, struktūros ir architektūros, kurios derina atskirų valstybių susitarimus nebus ilgos, jei nesiskaitys su tautiniais interesais. Europos Bendruomenė laikosi ne dėl to, kad jos nariai atsisakė tautinių interesų, bet todėl, kad prancūzų interesas apsiginti nuo didesnės Vokietijos gali būti patenkintas tik didesniais ūkiniams vienetais. Visi dideli planai ateities Europai nueis niekais, jei nebus atsiminta, kad nėra tokio dalyko kaip nuolatinė harmonija tarp tautų, bet tik jėgų lygsvara, balansas, kuris turi būti nuolat pataisomas.

Visuomenei ir ekonomikai vystantis, nacionalizmas gal nukryps – rašo tas britas – daugiau į socialinio ir kultūrinio skirtingumo išlaikymą, o nesieks politinės nepriklausomybės, taip dažnai buvo praeityje, privedusios prie žudynių. Tačiau kaip ten būtų, nacionalizmas dar atneš daug netikėtumų. Jo jėga buvo nuolat per mažai įvertinama.

Iš tikro. T. Venclova mini, kad 'patriotizmas, anot taiklaus anglų priežodžio, yra paskutinioji niekšo priežastis'. To posakio 'Patriotizm is last refuge of a scoundrel' autorius Samuel Johnson mirė jau prieš porą šimtų metų, bet anais laikais, kaip ir dabar, negalint kitaip pasiteisinti dengiamasi patriotizmu.

Komunizmui bankrutavus Lietuvos komunistų dau-

(Nukelta į 2 psl.)

Zmogaus teisių Šveicarijoje komiteto pirm. dr. R. Friedrich (viduryje) pasitarime su Lietuvos respublikos AT pirmininku V. Landsbergiu ir PLB pirmininku prof. V. Bieliausku. Franz Kalin nuotr.

Spec. pranešimas iš Lietuvos

'Europa bus laisva!...'

Stiprūs vėjo gūsiai, beveik nepertraukiamas lietus. Kloniai ir kalvelės. Virš galvų vienas po kito šmirinėję sovietiniai sraigtasparniai. Kirvių čėksėjimas – kalami žemėn kuolai palapinių miesteliui... Tokia "Lietuvos stovykla" rugpjūčio 22-sios popietę.

Ant pačios aukščiausios stovyklos kalvos, 14 valandą iškeliama milžiniška Trispalvė – stovyklos atidarymas! Kiekviena kalva, kiek viena delegacija kelia savo vėliavas. Automobiliais, autobusais ir žmonėmis besidengiančios žalios kalvelės virsta įvairiaspalviu kaleidoskopu...

Akcijos EUROPOS KELIAS LIETUVOJE organizacinis komitetas derasi su pasieniečių vadovybe, kuri

galop nusileidžia.

Pakyla šlagbaumas, oras pragiedrėja. Apie 530 žmonių, pagal sudarytus sąrašus pereina Lietuvos-Lenkijos, tiksliau tariant – SSSR sieną. Prie SSSR pasienio punkto pasitinka aukšti karininkai. Akcijos organizatoriai pradeda skaityti Sąjūdžio parengtą pareiškimą, kuriame reikalaujama sienų kontrolę nedelsiant perduoti Lietuvos Krašto apsaugos departamentui.

Kariškiai, išgirdę pareiškimo pirmuosius žodžius, vikriai pasislepia už aukštos tvoros, o – kad tekstas savo 'ekstremistiškomis' mintimis neužkrėstų kareivių, – iš aukšto sargybos bokšto trankiai užgrojama populiari rusiška estradinė daina. Pareiškimo kariškiai net į rankas neima.

Lietuvos delegacija budriai saugojama – vilkiniai šunys, kareiviai su šalmiais ir neperšaukamomis liemenėmis.

Ant muitinės pastato užrašas lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis "DRAUGYSTĖ".

Slogu.

Eiseną pasitinka Lenkijos teritorijoje "Solidarumo"

Vitalius Zaikauskas

atstovas, Suvalkų krašto vadijos maršalka, Sąjūdžio atstovas Lenkijoje, daugybė žmonių iš Europos stovyklos ir lydi iki savo stovyklos. Mūsų Trispalvės susijungia su europiečių Trispalvėmis. Prasideda vakaronė.

Linksma, jauku, tačiau sparčiai temsta.

Grįžtančių dainas vėl nustelbia pasieniečių šunų lojimas, stebi iki kelių žolėse stovintys ginkluoti kareiviai.

Lietuvos stovykloje – vakaronė iki pat paryčių.

Saulei patekėjus, žalių kalvų net nebesimato – šitiek autombilių, žmonių, vėliavų! Ir plūsta, plūsta vis daugiau...

Minių minios traukia vėl prie pasienio punkto. Pasirodo pirmieji Europos stovyklos svečiai – jų daugiau nei trys tūkstančiai. Jie MŪSŲ SIENĄ pereina skanduodami EUROPA BUS LAISVA!

Anapus sienos matosi daugybė sovietinių kareivių šarvuotos mašinos. Dėl viso ko paruošti spygliuotų vielų rulonai...

15-tą valandą Lietuvos stovykloje, prieš daugiabūstą, tartinę minią aukojamos šv. Mišios, po jų – mitingas.

Plaukstosi ne tik lietuviškos, bet ir latviškos, estiškos lenkiškos, Amerikos, Norvegijos vėliavos.

Vakaronė užtrunka veik iki ankstyvų paryčių.

Iš Baltijos kelio į Europos kelią!

Iki susitikimo kitamet – Pasaulio Kelyje! ...

ASS Studijų dienų dalyviai rugpjūčio 18 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, IL

Koalicijos kilpa: Į ją patekusios JAV jaučiasi nei pakartotos, nei paleistos. - Sovietų žaidimas Vid. Rytuose.

Iš pirmo žvilgsnio JAV užimtos pozicijos Vid. Rytuose atrodė daug geresnės negu karo žygiuose prieš Libiją, Granadą ar Panamą. Ši kartą su jomis žygiuoja visas pasaulis. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba vienbalsiai pasisakė už ūkinės sankcijas. Atrodo, kad visas pasaulis šiuo atveju yra vieningas, tačiau Irako laivams atsisakius klausyti norinčių juos sulaukyti karo laivų, tie nedrįso prieš juos griebtis energingesnių žygių. Sovietų sąjunga ir Kinija, kurios turi veto teisę, atsisakė balsuoti už tai įtaigojančią rezoliuciją. Kini ją buvo galima įkalbėti susilaikyti, bet Sovietija, rašant šias eilutes dar svyravo. Prezidentas Bushas yra pažinęs, kad tokia atskira rezoliucija faktinai nėra reikalinga. Jei

Nacionalizmo baimė...

(Atkelta iš 1 psl.)

gumai nebuvo kito kelio kaip dėtis savo krašto patriotais! Tai, žinoma, per stipriai pasakyta. Kai kam tai buvo visai normalus pasikeitimas. Anot Venclovos, kuo labiau pažemintas jausdavosi prisi-taikęs prie režimo intelektualas, kuo dažniau jis mokėdavo privalomąją duoklę – tuo labiau jis buvo linkęs kartoti kilnius šūkius apie amžinas tautos šaknis, apie jos kalbos grožį ir jos pasaulėjautos neprilygstamą gelmę, apie ištikimybę žemei ir duonai. Šitaip jis bandydavo atpirkti pritaipimą prie oficialiųjų brežnevinių sluoksnių, kurie atlaidžiai žiūrėdavo į jo patriotines pastangas, o neretai rėmė premijomis ir pagyromis. Tokiems, aišku, perėjimas į tautinį frontą nebuvo sunkus, net naturalus. Venclova ragina jiems atleisti – bet niekad neužmiršti, kad konformizmas nėra dorybė. Jie sunkiomis sąlygomis užtikrina lietuvių kalbos ir lietuvių tautinės sąmonės išlikimą, bet jiems neužteko jėgų, o gal ir noro, antram uždaviniui – parengti lietuvių civilizacijai, kuri remtųsi asmeniniu pasirinkimu bei nuomonių gausybe.

Kaip jį vertintume – nacionalizmas dar gyvas. Į savo tautiečių patriotizmą apeliuoja JAV prezidentas, siųsdamas juos į Arabijos smėlynus. Jo šaukiasi ir Irako Sadam Huseinas, ragindamas arabus į vienybę prieš savo priešus.

kas nesilaiko sankcijų, gali būti automatiškai sudraustas. Sovietai tačiau aiškina, kad reikia neskubėti.

Iš jų požiūrio, JAV triumfas nėra jiems reikalingas. Jų santykiai su Iraku buvo labai geri. Irakas jiems yra skolingas 6 bilijonus dolerių. Jie ten dar turi 193 savo karinius patarėjus, kurie ten žada pasilikti iki jų sutarties termino. Į karo veiksmus jie nesikišą. Nors sovietai iš principo yra prieš Kuwaičio okupaciją, jie kartu nenori Irako sunaikinimo. Jie daugiau ar mažiau nori buvusio "status quo" atstatymo. Jei per tą laiką iki Irakas grįš į protą, JAV turės laikyti dideles karo pajėgas, sovietams tai nekenkia, nes tai tik sumažins JAV prestižą toje pasaulio dalyje. Tuo tarpu JAV, ir Izraelis buvo pažinę, kad JAV turėjo galimai greičiau sunaikinti visus karinius taikinius Irake, žodžiu pasielgti taip kaip Panamoje. Bushas pasirinko ilgesnį kelią per Jungtines tautas, kas patiko daugumai amerikiečių net 75% jam pritaria. Lyg norėdamas parodyti, kad nėra nieko skubaus, prezidentas nenutraukė savo atostogų (šiuo metu atostogauja ir Kongresas).

Koalicijoje, ypač kai norima parodyti, jog veikama sutartinai, visados reikia daugiau laiko. Joje sunkiau padaryti netikėtus veiksmus.

Ne tik yra sunku susitarti dėl laivų sulaukymo, bet ir diplomatinį atstovybių Kuwaite likimo. Irakas įsakė joms pasišalinti. JAV išgąbino diplomatų šeimas, palikdamas tik 8 pareigūnus, sovietai išvežė visą savo per-

sonalą. Amerikiečių personalas netoli nuvažiavo. Jie buvo sulaukyti Bagdade. Tokiu būdu Irakas tik padidino savo laikomų įkaitų skaičių. Jis juos nori laikyti arčiau karinių taikinių, kad tuo būdu apsaugojus nuo galimo jų bombardavimo.

Atrodo, kad tokio bombardavimo laikas jau praėjo. Iš viso kuo ilgiau tokia situacija tęsiasi, tuo daugiau kritikos susilauks prezidentas. Iš dešinės pusės įrodinėjama, kad JAV mažiau priklauso nuo arabų naftos kaip europiečiai. Jei taip, tegul jie daugiau tuo klausimu ir rūpinasi. Tai seno amerikiečių izoliacionizmo atgimimas. Kairieji istoriniai yra daugiau internaciolistai. Be to, jiems daugiau rūpi Izraelio likimas. Kaip praneša kolumnistai Evans Novak, Izraelis įtaigoja jam palankius senatorius ir kongresmanus spausti administraciją eiti prie Irako karinės ir pramonės bazės sunaikinimo. Blogiausia, kas galėtų įvykti, Izraelio akyse, būtų Busho drauge su Egipto Mubareku ir gal Sirijos Hafez Assad sutarimas su Irako Husseinu dėl jo taikaus pasitraukimo iš Kuwaičio. Žodžiu, kai su visais reikia tartis, ir patenkinti jų reikalavimus, iš tikro gali jaustis kaip įkišęs galvą į kilpą.

PAREIŠKIMAS LIETUVIŠKOJE STUDIJŲ SAVAITĖJE

Europos Lietuviškosios 37-tos Studijų Savaitės dalyviai, atstovaujantys įvairioms lietuvių išeivių bendruomenėms, atvykę į Einsiadeln'ą, Šveicarijoje, pa-

Vengrų Skautijos 80 metų Jubiliejinė stovykla vyko Loyola parke, netoli Toronto. Prie pastovyklės vartų v.s. Danutė Keršienė, Stephen Sandor, vengrų Tarptautinio Sk. vedėjas, amžiumi vyriausias stovyklautojas Istvan Bognar ir LSS Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė, rugpiūčio 16 d. lankantis stovykloje.

Iš kitos pusės

Laukiant kas bus toliau, dėmesys krypta į Lietuvos Aukščiausios Tarybos ir Ministrų kabineto asmenišką sudėtį. Ar jie padarė viską ką galėjo, naudingai Lietuvai išnaudodami susidariusią politinę būklę? Kol kas viena aišku, kad dabartinėje valdžioje nerasi daug pagrindžio veikėjų, kaip jų nebuvo ir N. Lietuvos steigiamajame seime.

Viena iš tokių ryškiausių asmenybių yra Antanas Terleckas, kuris savo tiesos meile pasirodė niekur nepritampas. Išskyrus palyginti nelabai skaitlingą LIETUVOS LAISVĖS LYGĄ.

Įdomią jo apybraižą ŠIAURĖS ATĖNŲ 4 Nr. davė rašytojas Vytautas Girdzijauskas, su juo vargęs Sibire. Pradedą jis su iššaukimu pas saugumą, kur mandagus valdininkas pasiteiravo:

– Kuris iš jūsų draugų – Viktoras Petkus ar Antanas Terleckas – yra pavojingesnis Tarybų valdžiai?

Atrodo, kad tai buvo visai neseniai, nes saugumietis į Girdzijausko nusistebėjimą, kaip pora vyrų gali būti pavojingi valdžiai, atkirto, kad buvusiais kaliniais žavisi jaunimas, o tą nesunku suburti, suagituoti ir judėjimą nukreipti nepageidaujama valdžiai linkme. Tam esą reikalinga užbėgti už akių.

Girdzijauskas atsisakė pabandyti pakeisti Petkaus ar Terliacko pažiūras, tačiau buvo mandagiai išlydėtas, net apsiaustas jam buvo paduotas, palaikytas velkantis jį.

Girdzijauskas tuojau papasakojo, ką girdėjęs, Terleckui:

– Jie tave užmuš! – sakau Antanui. – Ar tu nebijai?
– Bijau. Mirties kiekvienas normalus žmogus bijo.
– Ir vis dėlto nenusileidi?

– Tarnauti jiems aš nemoku ir nenoriu, o kitos išeities nėra.

– Susirastum ramų darbą, triūstum ...

– Lietuvoje tokių darbų nėra! Kelis kartus mėginau, niekas neišėjo. Aš negaliu tylėti, kai matau kiauulystes ir niekšybes kiekvienam žingsnyje. Negali, nors mirk!

Nenuostabu, kad toks būdas išsaukė daug nemalonumų. Eilę areštų, ištrėmimų, nuteisimų. Kam jis nėra rašęs viduje ir į užsienį! Puolė Antanas ne tik savo priešus, bet ir draugus. Rašo Girdzijauskas:

– Žinoma, jis nebuvo vienas. Bet ir nebuvo nei vieno, kuris pultų visus, nenusileistų nė per nago juodumą net artimiausiems savo draugams. Kunigas ne kunigas, vyskupas ne vyskupas – žeria Antanas tiesą į akis, nedailindamas žodžių, neplonindamas liežuviu ...

– Gera pusė Lietuvos kunigų netiki nei Dievu, nei vėlnia.

– Antanai!

– Vyskupų taip pat! Už tat mes privalome ginti tikėjimą ... Mes eiliniai.

Su tokiu atvirumu nelengva. Jis iki šiol gyvena Valakampių miške be šilto vandens, be kanalizacijos, per žiemą per pamatus laksto vėjas. Tiesa, namelis apsuptas pušų, skardenamas lakštingalų, sveikinamas gegučių ... Trys vaikai kažkaip užaugo beveik be jo. Turi dar tris vaikičius. Pensininkas.

Bet toki, tur būt, žmonės reikalingi. Kitaip Apvaizda nebūtų jo taip ilgai išlaikiusi. (vm)

re i š k i a m e:

Mes pritariame Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir Ministrų Tarybos veiklai ir darbui, palaikome jas ir kviečiame visas valstybines, politines ir visuomenines Lietuvos jėgas konsoliduotis ir nukreipti savo veikimą viena kryptimi – įtvirtinti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

Mes raginame visus Lietuvos žmones, kur jie gyvena – Lietuvoje ar užsienyje, – iš naujo susitelkti ir saugoti visą Lietuvos jėgų vienybę.

Mes pažymime, kad demokratijai būdingi vieši nuomonių skirtumai turėtų reikštis taip, kad nekenktų mūsų šventiems siekiams ir nesilpnintų demokratiškai išrinktos ir apgulties sąlygomis dirbančios Respublikos vadovybės veiklos. Mes prašome vengti visko, kas galėtų būti aiškinama kaip skirtumai tarp piliečių daugumos siekimų ir jos atstovų parlamente ar vyriausybėje veiksmų. Visada teikiame pirmenybę laisvos, ne-

priklausomos ir demokratinės Lietuvos kūrimui.

Seka 88 dalyvių parašai.

Einsiadeln
1990.VIII.11

EUROPOS LB PIRMINKŲ NUTARIMAS dėl atstovavimo:

Lietuvos Valstybės atstovavimas užsienyje yra Lietuvos Respublikos organų kompetencijoje.

Delegacijos į valstybių atstovų konferencijas ir susitikimus siunčiamos tik su Aukščiausiosios Tarybos arba jos Prezidiumo pritarimu ir patvirtinimu, Užsienio Reikalų Ministerijai ir Diplomatinei Tarnybai talkininkaujant.

Lietuvių Bendruomenių uždavinys yra visokeriopai padėti šiame darbe.

Šis nutarimas buvo suderintas su Lietuvos AT pirminku prof. Vytautu Landsbergiu.

DIRVOS FAX
(216) 431-1614

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dirvai siekiant užbaigti pirmąjį šimtmetį

Kelio liko nedaug. Tik paskutinis ketvirtis. Kelionės estafetėje tas likutis pareikalauja daugiausia įtampos, o svarbiausia, kiek liko energijos pergalei žadančiam finalui.

1915 metų gruodžio 6 dienos JAV pašto antspaudas liudija, kad tą dieną clevelandietis verslininkas A.B. Bartusevičius gavo antros klasės pašto teises lietuviškam laikraščiui. Švęsdami Dirvos 75-ą sukaktį, ruošiamės aptarti jos įnašą JAV lietuvių išeivijai, prisiminti jos redaktorių ir bendradarbių.

Dirva nuo pat pirmojo žingsnio buvo tautiškos minties laikraštis. Ji drąsiai gynė lietuvių išeiviją nuo lenkybės įtakų, nesimesdama į doktrinuotą visuomeninę bei socialinę polemiką, bet stiprindama ir gindama lietuvių Basanavičiaus, Kudirkos, Šliupo tautinės veiklos šūkius ir tradicijas.

Dirvos redaktorių rinktinė puošiasi žymiais lietuvių žurnalistų vardais – Vincas Jokubynas, Kazys S. Karpus, Vincas Rastenis, Balys Gaidžiūnas, Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas. Jų mintimis ir kūrybiniais užmojais išugdyta Dirva, sulaukusi 75-rių metų, yra gražesnė, negu kad ji buvo pirmaisiais gimimo metais, turiningesnė, platesnio turinio.

Clevelando lietuviai jau nuo 1916 metų spietėsi apie Dirvą, kurios globoje veikė teatrinės draugijos, Rūtos teatras, chorai, šokių grupės, Kultūrinio darželio ir kita marga visuomeninė veikla. Antrajam pasauliniam karui prasidėjus, ir į Clevelandą atvykus prezidentui Antanui Smetonai, jo šeima bei Nasvyčių šeimos nariams, Dirva tapo naujųjų ateivių veiklos centru. Vokietijoje gyvenę lietuviai žemėlapuose ieškoję Clevelando ir šimtai jų patraukė į Ohio valstiją, Amerikos vidurio vakarus, nes čia buvo lietuviškoji užuovėja naujam imigrantui – Dirva.

Unikali pagarba priklauso Dirvai, kurios redaktorių Kazys Karpus, provizoriaus Stepono Nasvyčio sumanymo paskatintas atvežti į Clevelandą iš Vokietijos garsųjį Čiurlionio ansamblį, sukėlė visus Clevelando lietuvių ant kojų. Neišenkamu energijos ištekliau jis sujungė Dirvos skaitytojus, tautinės minties žmones ruošti čiurlioniečiams 'affidavitus', kurių reikėjo apie 60. Šitoji misija buvo labai sėkmingai įvykdyta 1949 metų birželio mėnesį, kai muz. Alfonsas Mikulskis per Atlantą atplaukė į Clevelandą su savo garsiuoju Čiurlionio ansambliu.

Spalio 7, sekmadienį, Clevelando lietuviai prisimins Dirvos 75 metų sukaktį, dalyvaus pamaldose, akademijoje, Los Angeles vyrų choro koncerte ir bankete. Tikimės, kad dalyvaus labai gausiai.

Bet šitoji šventė nėra tik atliktų darbų vainiko iškėlimas, kad ilgainiui rudens vėjo gainiojamas jis nudžiūtų. Dirvos 75 metų šventė turi labai ryškia spalva ir stiprią paramą užbrėžti finalo žygį į Dirvos pirmojo šimtmečio pabaigą, į Dirvos atgimimą ir pasiruošimą naujam šimtmečiui.

Tomas Venclova savo straipsnyje "Nepriklausomybė" (Metmenys 58, 1990) rašo: "Nelabai tikiu, kad virsime "šiaurės Atėnais" – unikaliu kultūriniu židiniu, tiltu tarp Rytų ir Vakarų ar kokių kitų žemės rutulio rajonų. Duok Dieve mums virsti normalia, kuklia civilizuota Europos valstybe ... Po okupacinių dešimtmečių tai jau bus neapsakoma laimė. Bet jau turime mokytis ne vien tautinės savigny (kurios pramokome visai neblogai), o pirmiausia skepticizmo, kriticismo, sugebėjimo matyti savo trūkumus ir klaidas, tolerancijos, pagarbos, kaimynui, partneriui bei oponentui, atsakomybės."

Šį uždavinį, kurį mūsų kūrybingas mintytojas, rašytojas ir publicistas Tomas Venclova pasakė lyg iš širdies šaltinio pasisėmęs rieškutę elektryro, turės vykdyti lietuvių spauda. Tėvynėje tokių pastangų gausioje naujojoje spaudoje jau pastebėjome. Išeivijos periodikoje tebėra stagnacija. Priežasčių daug ir labai rimtų.

Reikia daugiau įvairių kartų ir įvairių sričių bendradarbių. Reikia geriau organizuotų ir stipriai finansiškai

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ IR MŪSŲ VEIKSNIAI

Dar niekada, nei praeitame šimtetyje, nei šio šimtmečio pradžioje mūsų išeivija nebuvo taip stipri ir veiksminga, kaip dabar. Dar turime pajėgių, kad ir vyresnio amžiaus, buvusių Nepriklausomos Lietuvos auklėtinių, o ir išeivijoje augusioje kartoje subrendo gausiai patriotinių, veiklių žmonių, praturtintų Amerikos aukštųjų mokyklų perteikiamu patyrimu.

Lietuvių Bendruomenė išvystė platų, šakotą veikimą kaip kultūrinėje, švietimo srityje, taip ir panaudodama gausias politines priemones ir pasisavintus šio krašto veiksmingus patyrimus, pasiekdama įtakingus žmones ir priedama prie pagrindinių šio krašto institucijų, daug padaro mūsų tautos reikalui, neužmiršdama net ir socialinės srities, o taip pat, mokėdama iš mūsų visuomenės telkti lėšas, daug padeda atsikuriančiai laisvai Lietuvai. Tuo visi tik turime džiaugtis.

Tačiau Lietuvos veržimasis į pilną nepriklausomybę turi tokias sunkias kliūtis, kad čia brangintinas kiekvienas mūsų junginys, kuris tik jungiasi į bendrą talką padėti Lietuvai atkurti nepriklausomybę. Todėl ir balsas, kad pvz. Vlikas jau turi užsakyti, yra labai neatsargus ir labai perankstyvas. Lietuva paskelbė nepriklausomybę, bet dar nepasiekė pasaulio valstybių pripažinimo. Tos valstybės nepripažįsta Lietuvos inkorporavimo, gi nepripažindamos dabar naujai sudarytos vyriausybės, jos tada pripažįsta nepriklausomybės laiką Lietuvą. Vlikas šitokio-

aprupintų žinių rinkimo ir tiekimo institucijų, reikia gausios skaitytojų bendradarbiavimo, naujos spaudos technologijos.

Atsakymų, kodėl viso to neturime, yra daug. Vis dėl to pagrindinė bėda – mūsų spauda neturi finansinių resursų. Lietuvis žurnalistas, rašytojas, kitų kūrybos šakų žmonės pasigenda lietuvių filantropo. Auka prie prenumeratos – nėra filantropija. Tai labdarybė, aukos davimas neturtinam, tik egzistencijos užtikrinimas.

Filantropija iškelia ir remia progresą, naujus bandymus talentingą žurnalistą, rašytoją, skatina naujus projektus. Didesnė parama ar fondai sudarytų sąlygas laikraščio turiniui išplėsti, gabiems bendradarbiams deramai atlyginti, naujiems bendradarbiams prisivilioti, spausdinimo techniką modernizuoti. Bet kur gi yra mūsų Rockefelleriai? O tokių mes tikrai turime! Tik gal nedrįstame į juos kreiptis prašydami didesnių aukų ...

Tiesa, Dirva turi savo filantropų – nevardinsiu jų, bijodamas praleisti kurį pavardę, – bet toli gražu jų yra per mažai.

Dirvos jubiliejaus komitetas šaukia visus Dirvos skaitytojus ir rėmėjus į filantropų eiles. Belaukiant 75-tojo jubiliejaus dar nevēlu ir gerokai stambesnėmis sumomis, palikimais ir pasižadėjimais užtikrinti Dirvos gyvybę ir jos suklestėjimą ugdant profesines žurnalistines tradicijas. Mūsų remiama Dirva, kaip ir savo pirmojo gimtadienio dieną, toliau neš aukštai iškėlusį Trispalvę Tėvynei laisvės ir gėrovės siekyje, atspindėdama našią lietuviškąją veiklą, išlikdama žurnalistiškai auganti, kupina tautiško turinio ir kūrybinių minčių.

Mes dar kartą kviečiame Jus ne tik į Dirvos rėmėjų, bet ir į filantropų eiles.

Juozas Stempužis
Dirvos 75 metų sukakties
komiteto pirmininkas

se aplinkybėse gali įvairiose valstybių sostinėse priminti, kad jis kaip tik turi įgaliojimus atstovauti anų laikų nepriklausomai Lietuvai ir Užsienio reikalų ministerijoje klabenti, kad jau ateina laikas perkelti nepriklausomybės pripažinimą anų laikų Lietuvos, į dabarties atsikuriančią Lietuvą.

Negalima pamiršti dar vienos aplinkybės: Europos valstybių, kaip Italijos Prancūzijos, Vokietijos, Švedijos, Norvegijos, Belgijos, Olandijos ir kitų politinis gyvenimas reiškiasi ideologinėmis partijomis. Ten galingi socialdemokratai, krikščionys demokratai ir kitų ideologijų partijos. Vlikas, per jo sąstatančiančius krikščionis demokratų, socialistų ir kitus gali paveikti, kad šios lietuvių partijos kreiptųsi į savo ideologijos partijas Europoje, Pietų Amerikoje, skatinant jas paremti Lietuvos atsikūrimo reikalą. Jau šiuo būdu mūsų Krikščionys demokratai, socialdemokratai yra pasiekę, kad jų internacionalai labai tvirtai parėmė Lietuvos atsikūrimą, įpareigodami savo padalinius įvairiuose kraštuose veikti ta kryptimi ir daryti spaudimus į savo krašto vyriausybes. Tą daro ir kitų kraštų Lietuvių Bendruomenės, bet kai bus veikama iš abiejų pusių, rezultatai gali būti sėkmingesni.

Atsikuriančiai Lietuvai labai svarbi kitų tautų parama. Nei iš Sovietų Sąjungos, nei iš Vokietijos, kuri iš akių nėra pametusi Klaipėdos, Lietuva negali daug tikėtis. Nebent Vokietija Lietuvos išlaisvinimą tiek norės remti,

kiek jai bus svarbu skaldyti Sovietų Sąjungą. Lenkija pati silpna ir iki šiol didelių draugiškumų Lietuvai nėra pasireiškusi, nors turime palankių balsų iš pavienių jų įtakingų žmonių ir iš eilės institucijų. Tačiau natūrali Lietuvos ir viso Pabaltijo užtarėja darosi Europos Bendrija, kurios parlamentas Strassburge jau yra ne kartą paskelbęs mums palankias rezoliucijas. Čia irgi darbas vyks ta partijomis. Vliko vadovybė yra užmezgusi glaudžius ryšius su Paryžiuje gyvenančiu inž. A. Venskumi, kurio artimas draugas, pasiekęs Europos parlamento viceprezidento postą, daug paveikė, kad šis parlamentas padarė mums taip palankius sprendimus.

Nereikia pamiršti, kad Vliko pirmininkas yra išvystęs artimus ryšius su Washingtono ministerio postą užimančiu Derwinskiu ir per jį daug gali pasiekti.

Nevalia pamiršti, kad Vliko Informacijos –Elta– leidžiamos lietuvių, anglų, vokiečių kalbomis, turi reikšmės. Taipgi Vliko veiksmingos pastangos yra pasireiškusios Europos saugumo konferencijose, Kopenhagos tribuno sprendimuose, Baltijos jūros laisvės žygyje.

Vertindama Vliko darbus išeivija jam yra suaukojusi per milijoną dolerių. Vlikas pajėgus savo veiklą finansuoti ir tegu sau darbuojasi Lietuvos laisvės labui. Uždavinys didelis, Lietuvos laisvės priešas dar pajėgus. Dirbkime visi, kas galime, vengdami tarpusavio grumtynių, kurios tik džiugina grobuonišką Maskvos mešką.

J. Prunskis

PATIKSLINIMAS

Los Angeles Dirvos vjaus aukotojų sąrašė įvyko korektūros klaida. J. Petronis paaukojo ne 550 dol., bet 750 dol. Atsiprašome.

• MARTYNO JANKAUS ŠAULIŲ KUOPA Brocktone, per izd. Antaną Šeduikį, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• ANTANAS IR VILJA MARCHERTAI, Downers Grove, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• VYTAUTAS PODERYS, Chicagoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• Baltijos valstybės daro visas galimas pastangas, kad svarstant Europos valstybių ateitį jos būtų ne tik atsimenamos, bet kad tuose svarstymuose galėtų pačios aktyviai dalyvauti.

Tuo tikslu, Sąjūdžio iniciatyva, Lietuvos-Lenkijos pasienyje, kur pro Lazdijus tėra vienintelis sausumos kelio perėjimo punktas į Lenkiją, o tuo pačiu ir į Europą, ten ir buvo suorganizuotas simbolinis užtvaros sulaužymas. Lietuvos pusėje į vadinamą Europos kelio stovyklą rugpiūčio 23 d. buvo susirinkę per 50,000 dalyvių. Lenkijos pusėje buvo susirinkę iš Lenkijos, Čekoslovakijos ir kitų kraštų dalyviai kurie nori, kad Baltijos valstybės Europos kelyje galėtų aktyviai dalyvauti. Tą dieną iš Lenkijos į Lietuvą perėjo virš 4000 dalyvių, o iš Lietuvos pusės į Lenkiją tik apie 500.

Okupacinėms pajėgoms, kaip ir buvo laukta, tas renginys nepatiko ir jie į pasienį buvo sutraukę didelę kariuomenės apsaugą. Joks incidentas neįvyko ir vadinamoji Europos kelio stovykla rugpiūčio 24 d. buvo uždaryta. Ji dar tęsis pačiam Vilniuje Vingio parke ir kitose Lietuvos vietose, posėdžiaujant ir užkuriant laužus.

Europos kelio renginiuose, be įvairių pranešimų, vėl buvo priminta, kad ir Europos geografinis centras yra ne kur kitur, bet Lietuvoje, 20 km. į šiaurę nuo Vilniaus.

• Kaip esame praėjusią savaitę šioje skiltyje minėję, su Rusijos federalinę respublika ekonominis susitarimas bus pasirašytas tik 1991 metams. O bendra sutartis, kuri apims visą eilę ekonominių, humanitarinių ir politinių klausimų dabarčiai ir tolimesnei atečiai, dabar jau pradėta ruošti. Į Vilnių yra atvykę Rusijos federalinės respublikos parlamentarai ir drauge su lietuviais pradėjo būsimos sutarties klausimus nagrinėti.

• Lietuvos kardinolui Vincentui Sladkevičiui rugpiūčio 20 d. suėjęs 70 metų, jį aplankė ir pasveikino Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir min. pirmininkės pavaduotojas A. Brazauskas, min. pirmininkei K. Prunskienei lankantis Graikijoje su vaikų būriu. Kardinalas atsakydamas į sveikinimus pasidžiaugė, kad jie abu pas jį kartu atvažiavo. Tuo lyg pabrėždamas, kad jie abu, į Lietuvos nepriklausomybės kelią atėję iš skirtingų organizacijų, siekia tų pačių tikslų – laisvės Lietuvai, laisvės ir gerovės visiems Lietuvos žmonėms.

• Baltijos kraštuose ilgesnį vizitą baigė dviejų didelių JAV fondų atstovai, kurių tikslas buvo aiškintis ką tie fondai pirmiausia galėtų paremti. Jiems lankantis Kaune, be kitko, labai gerą įspūdį padarė intelektualiai ir greit galvojantis kardinolas Vincentas Sladkevičius ir atkurtasis Vytauto Didžiojo universitetas – jo profesoriai ir studentai. Susumavę surinktus duomenis ir įspūdžius, grįžę į JAV jie pasiūlys tų fondų vadovybėms paramos reikalingumo eilę.

• Lietuvoje lankosi Anglijos ir Danijos verslininkai. Jie renkasi žinias, bet sutarčių, kaip ir kitų kraštų verslininkai bei pramonininkai, kol kas nepasirašo. Dėl tokių sutarčių nepasirašymo, "Gimtajame krašte" štai ką parašė Algimantas Čekuolis: "Estija tikro valstybingumo kelyje nužengė keliskart toliau. Jau turi visą struktūrą ir 160 bendrų su užsieniu įmonių. Mes – penkias. Politika ir ekonomika turi eiti drauge, o ne viena vietoje kitos. Esate, p. Kazimiera (čia taikoma min. pirmininkei / BG) gera šeimininkė. Kur bandelės?"

• Valdas Adamkus, buvęs dvi savaites Lietuvoje ir tyrinėjęs Kuršių Marių bei Baltijos pajūrio užteršimą, laikraštiniams pasakė, kad užteršimas yra tiesiog tragiškas ir reikia skubiai veikti, kad ta nelaimė mažėtų o ne didėtų.

• Iš įvairių Lietuvos vietų pranešama, kad apsivalius nuo įžūliausiems sovietinio režimo asmenims pastatytų paminklų – ne tik kitataučiams, bet ir iš lietuviybės iškeliavusiems, – dabar atėjusi eilė ir Leninui. Nuo jo jau laisvi beveik visi didesnieji miestai. Paskutiniai išsilaisvino Šiauliai ir Panevėžys. Manoma, kad sunkiausia bus Lenina iškelti iš Vilniaus Lukiškių aikštės, nes jį pradėjo saugoti sovietiniai kareiviai, o dėl paminklo išlikimo triukšmą kelti – M. Burokevičiui pavaldūs sovietiniai komunistai.

• Amerikoje narkotikų problema pasidariusi didelė našta. Valstybė išleidžia didžiules sumas gaudydama narkotikų pirklius ir gydydama narkotikų vartotojus. O šeimos, jei kuris narys pradeda narkotikus vartoti, niekad neįsibrenda iš skurdo ribos, įsivelia į įvairius nusikaltimus ir dažnai gyvenimą užbaigia kalėjime.

Lietuvoje tokia bėda taip pat atsiradusi. Oficialiai skai-

VLIKO ELTOS KOMENTARAS APIE EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĘ

Jau 37-tą kartą lietuviai ir svečiai iš kitų kontinentų susirinko į Europos lietuvių studijų savaitę. Šiais metais studijų savaitė įvyko rugpiūčio 5-12 d. Einsiedeln, Šveicarijoje ir buvo rengiama Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės vadovaujamos p. Narcizo Prielaidos. Šios savaitės kasmet vyksta skirtingose Europos valstybėse.

Studijų savaitės per eilę metų pastoviai rengiamos, jau tapo, kaip ir tradicinė Europos lietuvių kultūrinė-politinė šventė, kurioje rimtai, intelektualiai ir objektyviai nagrinėjami įvairūs lietuvių veiklos, tiek užsienyje, tiek Lietuvoje, socialiniai, kultūriniai tarpusavio bendradarbiavimo, politiniai ir kiti veiksmi.

Nors studijų savaitės ir nėra gausios dalyvių skaičiumi (vidutiniai dalyvauja 100-150 žmonių) bet rimtai, kultūringai pristatytos paskaitos, gyvi objektyviai kritiški sprendimai, veiklos įvertinimai bei pasiūlymai išsukdavę gan didelį, netik dalyvių, bet ir bendrai pasaulio lietuvių susidomėjimą ir teigiamą įvertinimą.

Ypatingai didelę įtaką, naują veiklos vertinimą bei naują ateities kelią pasiūlė per reitais metais Gotlando saloje įvykusi studijų savaitė.

Čia pirmą kartą Lietuvos ir išeivijos istorijoje buvo pakviesti prelegentai iš abiejų geležinės uždangos pusių (tačiau ji dar nebuvo nugriauta). Joje dalyvavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (V. Landsbergis, K. Motieka), Lietuvos kultūrinio judėjimo (Č. Kudaba, A. Buračas), Lietuvos Laisvės Lygos (A. Ter-

leckas), Lietuvos komunistų partijos (J. Paleckis), ir laisvojo pasaulio pagrindinių lietuvių organizacijų VLIKO (dr. K. Bobelis) ir PLB (I. Lukoševičienė) atstovai. Konferencija praėjo labai atviroje, nuoširdaus išsikalbėjimo dvasioje, siekiant surasti pagrindą ir ryšį visiems lietuviams bendrai dirbti pilnam Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Čia visi turėjo progos ir laiko pilnai išdėstyti savo mintį ir atsakyti į visus iškilusius klausimus. Tolerancija, taktas ir noras vieniems kitus suprasti dominavo konferencijos prelegentų ir dalyvių širdyse. Išvadoje buvo paskelbtas istorinis komunikatas – kad visų lietuvių aukščiausias ir pagrindinis tikslas yra laisvos nepriklausomos Lietuvos atstatymas.

Liūdna ir gaila, kad Gotlando dvasioje pradėtas, įvairiai galvojančių ir veikiančių, bet to paties tikslo siekiančių, lietuvių bendradarbiavimas buvo sužeistas ir užgautas Einsiedeln konferencijoje. VLIKO atstovai nebuvo pakviesti nei prelegentais, nei oficialiai konferencijoje dalyvauti, nors buvo anksti paleistas gandas, kad VLIKas neremia Šveicarijos studijų savaitės. Net kuomet dr. Kriaučeliūnas pranešė dr. Darguzui-Hofer apie VLIKO atstovų dalyvavimą, jie nebuvo į programą įtraukti, nors kitiems atvykusiems buvo rasta vietos ir laiko programoje. Nežiūrint tokio elgesio VLIKO atstovai A. Venskų, T. Blinstrubas ir E. Bartkus dalyvavo ir finansiniai parėmė studijų savaitę.

Ypatingai nekultūringa,

netaktiška ir užgauli buvo PLB pirmininko dr. V. Bieliausko paskaita, bandanti suskaldyti tarp-veiksninį bendradarbiavimą, įnešusi bereikalingą disonansą dalyvių tarpe. V. Bieliauskas, matyt norėdamas pridengti savo veiklos nesekmes ir jo su kitais pradėtus ginčus pasikyrė šią paskaitą pasmerkti ir palaidoti VLIKą. VLIKO įgaliotinis Europoje A. Venskųs pareiškė viešą protestą prieš tokį grubų PLB pirmininko pasielgimą ir skaldymą Europos lietuvių. Gaila, kad VLIKO atstovas P. T. Blinstrubas, gavo tik 3 min. atsakyti į apie 1 valandą trukusią paskaitą ir tai po kelių dienų. Čia pacituosiu keletą jo minčių:

"Negavęs kartu su E. Bartkum progos atsakyti į VLIKui padarytą nuvertinimą ir pasiūlymą užsidaryti ar likviduotis, tai priimu kaip linksmo pobūdžio arba anekdotinius bei nerealius troškimus. Nesuprantu, kodėl prelegentui reikėjo vyksti į Šveicariją paberti jo mintis. Gi mums teko keliauti apie 4430 mylių jas išgirsti. Jei prelegento atstovaujama politinė grupė VLIKe nusilpo ir nepajėgia atlikti savo uždavinių, tai kodėl kitos 14 VLIKą sudarančių grupių irgi turi likviduotis. Nesuprantu iš kokio tautinio solidarumo, kuris yra Bendruomenės pagrindas, vienos garbingos organizacijos vadovas norėtų iš lietuviško gyveno nimo ir veiklos išjungti kitą organizaciją arba jų sambūrį. VLIKas turi visuomenės pasitikėjimą, tai geriausiai rodo jo veikla ir gausus aukomis visuomenės rėmimas. Taigi, prašyčiau poną PLB pirmininką nelaukti Vliko 'artimos mirties' ir į savo biudžetą VLIKO pinigų dar neįtraukti".

Mes patariame, kad PLB pirmininkas kalbėdamas ateityje, bet kokia proga, rimčiau pagalvotų ką ir kaip reikia sakyti ir kas yra mūsų priešas. Po šios paskaitos konferencijos nuotaika buvo nejauki ir reikia apgailestauti, kad svečiai iš Lietuvos buvo įvelti į šį PLB pirmininko netaktą.

Kitos paskaitos ir diskusijos nors ir buvo kontroversinės, bet gerbė kitų nuomones ir galvoseną.

Tikimės, kad sekančiose studijų savaitėse, vėl grįš rimtis ir pagarba visiems lietuviams ir jų organizacijoms.

(ELTA)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

čiuojama, kad yra 300-400 žinomų narkomanų, kurie jau gydos. Dar skaičiuojama, jog yra apie 1000 asmenų, kurie narkotikus bando, bet dar rimtai neserga. Narkomanija į Lietuvą atėjusi per kareivius, buvusius Azijos pakraščiuose publikose, dėl labai sunkių kareiviavimo sąlygų pradėjusių narkotikais 'gydytis'.

• Lietuvoje oficialiai jau veikia pranciškonų (Kretingoje) ir kapucinų (Dotnuvoje) vienuolynai. Kretingoje dabar esą 10 vienuolių, o kiek Dotnuvoje – žinių neradome. Tik mums, JAV lietuvių gyvenime dažnai susiduriant su marijonų ir jėzuitų vienuolių patriotine veikla, kiek neaišku, kodėl apie jų atsikūrimą Lietuvoje kol kas nieko nesigirdi. Mes esame rašę tik apie karmelitų vienuolių delegaciją iš Romos, kurie nori savo veiklą atgaivinti Lietuvoje.

• Šią savaitę tris dienas nebuvo galima girdėti Vilniaus radijo žinių. Tik iš JAV bendrosios spaudos žinoma, kad Estija Maskvoje pradėjo derybinius pasitarimus dėl nepriklausomybės ir kad Lietuvoje jau sudaryta 8 asmenų derybinė delegacija. Pagal Tasso pranešimą, Estijos derybos su sovietine delegacija vyks kelias savaites ir tų derybų išdavos bus perduotos galutinam svarstymui prezidento M. Gorbačiovo prezidentinei Tarybai.

Į Lietuvos delegaciją įeina 4 atstovai iš Tarybos: V. Landsbergis, Č. Stankevičius, A. Abišalas ir E. Zingeris. O iš vyriausybės – K. Prunskienė, R. Ozolas, A. Saudargas ir P. Kūris.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Su lietuviška knyga rankose

Vinco Kazoko pomirtinis poezijos rinkinys

Kazimieras Barėnas

Mačiau, Lietuvos spaudoje neseniai buvo paberta atsiminimų apie Australijoje anksti mirusį kruopštų ilgametį tenykštės "Mūsų pastogės" redaktorių, kultūrininką ir poetą Vincą Kazoką, kai jis tęsė studijas Vilniuje ir bendravo su būreliu į plunksnos darbą linkusių jaunuolių.

Man tą nedidelio ūgio, šnekų ir rimtą anuomet dar jaunuolį teko pažinti, kai jis studijavo ir truputį dirbo V.D. Universitete Kaune. Kai jis įsikūrė Australijoje, o mano buvo nutupta Britanijoje, kažkuriais metais užmezgėme ryšį laiškais. Retkarčiais šitaip pabendraudavome, nes dažnai rašinėti ir laiko trūko, bet Vinco laišškai visada būdavo turiningi. Jei jis ką sakys, tai ne atgalia ranka numes kokią sakinį, bet išklos reikalą pagrįsdamas pagal savo natūrą. Jo natūra mane stebindavo, kaip jis, būdavo, eina tas redaktoriaus pareigas. Dirbo juk vienas, tai atliekamo laiko negalėjo turėti. O Vincas būtinai kiekviename laikraščio numeryje išspausdins savo parašytą vedamąjį! Nuostabus darbusumas ir lietuviškas idealizmas. Rūdos, tas mūsų gyvenimas svetur ne toks ir sudėtingas, kad būtų dažnai ką svarstyti, o Vincas rasdavo.

Beveik apie tą patį laiką, kai paskaičiau Lietuvos spaudoje atsiminimų apie bičiulį Vincą, man į rankas pateko maloni ir nustebinusi nauja knyga. Tai

pomirtinis Vinco Kazoko poezijos rinkinys UGNIS IR ŽODIS, kurį išleido londoniškas Nidos Knygų Klubas. Nustebino, žinoma, tas didelis knygos formatas, Leono Urbono iliustracijos, ypač geras popierius. Pirmas įspūdis: Nidos K.K. ligi šiol knygų taip prabangiai neleidavo, vis paprasčiau išsiversdavo. O škart, pasirodo, didelė ruošos dalis atlikta Australijoje nagingų talkininkų, tik atspausa Londone ir iš čia platinama. Spėju, kad visą knygos išleidimo darbų ratą bus užsukusi poeto našlė Genovaitė Kazokienė. Rinkinyje spausdinamas ir trumpas jos rašytas paginos žodis apie poetą, jo ilgėjimąsi rasti laiko poezijoje išreikšti save, o to laiko per kitus lietuviškus darbus tiek be galo maža jam gyvenime tebuvo. Leonas Urbanas iliustravo, kitas dailininkas, Adolfas Vaičaitis, apipavidalino, ir rinkta Australijoje. Sušoko talentingi talkininkai ir padėjo pagerbti mirusį poetą.

Dar kol nebuvo visų jėgų paskyręs tiems laiką graužiantiems kitiems lietuviškiems darbams, V. Kazokas, pradėjęs eilėraščių spausdinti periodikos puslapiuose dar Lietuvoje, 1953 m. svetur išleisdino pirmąjį rinkinį "Sapnų pėdomis". O po to praėjo apsiečiai laikas, kol pat australietis Jurgis Janavičius nemažam pluoštui naujų V. Kazoko kūrinių paskyrė vieną savo leidžiamą literatūrinį lapą. Tai ir visi jo kūrybai skirti leidiniai iki dabartinio pagarbaus pomirtinio.

Knygos tik 96 puslapiai, į kuriuos sudėta 60 eilėraščių. Tikrai tiek surasta, kaip nurodo G. Kazokienė. Taigi poetinis indėlis ne kažin kokios apimties, bet sakykime, kad svarbu kas kita. Svarbiausia, kad leidinys nėra koks šeimyninis albumas, eilėraščių rašiusio žmo-

gaus pagerbimas, kaip kartais pasitaiko. V. Kazokas – poetas, ir čia patikimas jo palikimas, kurio jis pats nespėjo atskiru rinkiniu parodyti ir stipriau įsiričiuoti į lietuvių poetų gretas. Nespėjo, nes kitos pareigos atimdavo visą laiką.

Nedaug eilėraščių, bet jų posmai pristato sudėtingos dvasios poetą, palinkusį ne tiek vaizdus kurti, kiek iš visų pusių apmąstyti tai, kas ateina į jo poetinį akiratį. Tai ypač aiškiai pastebima ilgesniuose eilėraščiuose. Štai dar ir eilėraštis "Mano tauta", kuriame jis tautą lygina su upe.

Neklausk, ar upė nori tekėti –
Ji teka!
Neklausk, ar tauta nori gyventi –
Ji gyvena!
Mano tauta kaip upė:
Ji gyvena ir teka.

Ji maištinga pavasariais – pralaužia ledus ir išeina iš krantų. Ji drumzlina rudeniais. Ji plukdo valtis, laivus ir šapus, ji verčiasi verpetais, krinta kriokliais, banguoja lygumomis ramiai, išdidžiai. Vienokia ji, kai teka per girias, kitokia praskubanti per molynus ar lygumas. Sąsajos tarp upės ir tautos, žinoma, nėra kokios nors paviršutiniškos, ir į tą lyginimą tenka įsigilinti – prisiminti tautos istorijos tarpsnius, jos galybės veržlius amžius ir drumzlinus nelaimių ir pavergimų šimtmečius.

Tokiu apmąstymu kuriami ir "Gimtosios šalies vizija", ir "Manoji žemė", ir "Draugystė", "Fuga", "Kontempliacija", "Mirtis ir gyvenimas" "Broliai, nelaukite vakaro" ir daug kitų.

Užtikis skaitytojas kai kuriuose V. Kazoko eilėraščiuose ir lengvai suprantamo, nesudėtingo paprastumo. Toks čia būtų kad ir "Pasikalbėjimas su šuniu". Bet ir tas pasikalbėjimas yra apmąstymas skirtumo tarp žmogaus ir mielo gyvulėlio.

E. Tijūnėlytė, Kr. Donelaičio aukšt. mokyklos abiturientė, priima dovaną iš Tėvų komiteto pirm. J. Augiaus. Šalia stovi konsulas V. Kleiza.
J. Tamulaičio nuotr.

DONELAIČIO MOKYKLOS CHICAGOJE PRADEDA MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1990-91 mokslo metus pradeda š.m. rugsėjo 8 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose 6901 S. Fairfield Ave., Chicago Illinois 9 val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu laiku bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliarios pamokos abie-

Net ir jo miniatiūros (pvz., "Prie vandenyno" ar "Neatsakyti klausimai") yra tarytum amžinų klausimų sprendžiantys aforizmai, kuriems tik neužtenka vieno tegu ir ilgesio sakinio, reikia minčiai išsakyti daugiau žodžių.

Kas mėgsta poeziją ir ypač tokią, kuri kupina gilių minčių, ši puošniai išleista knyga bus tikra dovana ir gera pažintis su mirusio poeto palikimu.

jose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Pradinėje mokykloje veiks vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I-mas, II-tras, III-čias, IV-tas ir VI-tas skyrius.

Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamą skyrių priimami vaikai penkerių metų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visai lietuviškai nekalbantiems vaikams. Mokykloje veiks lietuviškai nekalbančių klase suaugusiems.

Aukštesnioje mokykloje veiks V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji klasės. Į V-tą klasę priimami mokiniai išėję LB švietimo tarybos nustatytą mokyklos programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 8 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto.

Registracijos metu bus registruojami vaikai pirmajai komunijai paruošti. Visi mokiniai gavusieji pataisas, po registracijos rugsėjo 8 d., 10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Vasaros darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu.

Registracijos metu galima įsigyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių už kiekvieną vaiką.

Dėl informacijų mokyklų reikalais skambinti šioms mokytojoms: R. Kučienei 312-778-0358, D. Mikužienei 312-436-0769 ir J. Širkai 708-974-3589.

Direktorius Julius Širka.

Su broliais vyčiais "Atgimimo" stovykloje, Romuvoje – Seserijos pastovyklės viršininkė v.s. Aldona Baltakienė, Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė ir viešnia instruktorė iš Lietuvos, tautosakininkė-dainininkė Veronika Pavilionienė. Kairėje stovyklos viršininkas v.s. Feliksas Mockus, šalia jo Brolijos pastovyklės viršininkas v.s. Remigijus Belzinskas.

Machinists

CAREER OPPORTUNITIES

INA Bearing Company, Inc., the world's largest manufacturing of needle roller bearings, has openings available in the following areas at several of our South Carolina facilities for qualified individuals who are interested in a career which involves working with some of the most sophisticated mechanical and electronic production manufacturing equipment in the world today.

• SCREW MACHINES (Multi-spindle)

We offer good wages and benefits including relocation assistance. If you have experience in any of the above areas and are interested call:

(803) 583-4541

Or send resume to:

INA BEARING COMPANY, INC.
1298 New Cut Road
Spartanburg, SC 29304

Equal Opportunity Employer

SET-UP

Attention experienced nut former/tapper set-up personnel. Opportunity for full-time position on our first and second shift is now available. Individuals with knowledge of Nationals and Waterbury formers, Nu/Top, Snow and continuous tappers send resume to or apply at Anchor Fasteners, 26101 Fargo, Bedford Heights, Ohio 44146, Attn: Steve Dryenkar, EOE.

Paskutiniai išpūdžiai iš Lietuvos...

Dr. Antanas Butkus

PLB vicepirmin. R. Kudio prašomas aplankiau Lietuvos prezidentą Landsbergį ir painformavau jį apie PLB rengiamą piniginių vaju Lietuvos Nepriklausomybės įtvirtinimo fondui. Prezidentas šia žinia buvo patenkintas, davė savo parašą aukotojų padėkos laiškam, priėmė mano asmeninę auką šios akcijos pradžiai ir trumpai papasakojo apie tos savaitės įvykius Aukščiausioje Taryboje. Pasimatymas įvyko 20.40 val, tad nenuostabu, kad prezidento veide matėsi nuovargis, tačiau ir didelis ryžtas išverti iki pergalės. Beje, jo kalba penktadienio AT sesijoje ir aiškus pasisakymas už moratoriumo paskelbimą, nulėmė deputatų balsavimą tokia didele balsų persvara.

Apie įvykusią Tautinių Dainų šventę Tamstos jau girdėjote. Viena tik galiu pasakyti, kad ji buvo labai didinga, graži ir labai, labai jaudinanti..

Tryliktoje šventėje dalyvavo 26.804 suaugusieji, 6439 vaikai ir 372 svečiai. Iš viso 34.211 dalyviai. Grandinėle buvo vienintelė iš JAV ir jos pasirodymai šventėje ir specialiam koncerte buvo labai šiltai sutikti.

Prieš moratoriumo priėmimą AT deputatas E. Vilkas "Gimtajame Krašte" rašė: "Nereikia kokių nors teisinių žinių, užtenka sveiko proto, kad suvoktum, jog kelią į nepriklausomybę mums užtveria ekonominė, politinė ir karinė prievarta, o ne tas fantastinis, niekur pasaulyje neveikiantis diktatas—Sov. Rusijos Konstitucija. Ginčas dėl moratoriumo paskatino AT kuo greičiau virsti normaliu parlamentu. Deputatams būtina pasisakyti kokios Lietuvos jie siekia — Socialdemokratinės ar liberalios ekonomikos, autoritarinės ar demokratinės valdžios. Tam būtina sukurti demokratinę situaciją — steigti frakcijas. Jos atstovų idėjoms, o ne fiziniams kūnams. Estijos AT jau senai įregistravo per 10 frakcijų. Lietuvoje tas darbas jau pradėtas. Moratoriumo paskelbimu Lietuva laimėjo ir tarptautinėje arenoje.

Nuo liepos 23 žymiai mažiau lietaus Lietuvoje ir nuotaikos pradėjo atslūgti, nors įtampa dėl būsimų derybų su Maskva dar didelė. Ją aktyviai kursto mums nesveitingos pajėgos — vienos atvirai, kitos paslapčia. "Mažojų Lietuvoj" J. Žiemytė rašo apie: Šmėklą klaidžiojančią po Klaipėdą." Aprašydama Darbininkų s-gos tarpusavio kovas, I.Z. rašo: "Jei toliau taip vampyriškai griešimės

valdžios, nereikės nei desantininkų, nei "Jadinstvos" — broliškai vieni kitiems perkrimsim gerkles".

AT priėmė naują ž.ū. įstatymą, leidžianti ž. ūkyje dirbantiems įsigyti iki 3 ha žemės sklypą. Sąjūdžio išrinkti deputatai balsavo už, o 1/3 deputatų balsavo prieš. Kaimuose komunistų įtaka žymiai didesnė už sąjūdininkų. Ten tebėra senoji kolūkių administracijos, kurias šiuo metu pakeisti neįmanoma nes nėra pakankamai ž.ū. specialistų. Seni partiečiai, kad ir "persikrikštiję" vieni kitus palaiko ir visai stabdo reformas. Jie veikia slapta, tai ir išaiškinti bus sunku. Net ir centro KP atstovai vienaip kalba AT, kitaip atvykę į provincijas. Užtat, sako mano bičiuliai, dar ilgai bus reikalinga Lietuvos Laisvės Lyga, kuri atvirai kovoja prieš KP. Ši LLL veikla reikalinga, kaip kad ji buvo reikalinga gelbėti ir atstovauti Lietuvos tikinčiųjų reikalsams. Toje veikloje tiesiog karžygiškai elgėsi A. Terleckas ir kiti LLL nariai. Už tad jiems didelė tautos pagarba. Tačiau nesenai plačiai paskleistas LLL atsisaukimas, smerkiantis premjerą K. Prunskienę, man visiškai nesuprantamas. Tiesiog įžulys apkaltinimas be jokių įrodymų — tai kriminalinis nusikaltimas. Beje, tokie nepagrįsti kaltinimai galvojančių žmonių tarpe jokios įtakos neturi, tik gadina nervus ir taip sunkų darbą dirbančių Vyriausybėje ir Parlamente.

Liepos 31 d. baigėsi AT sesija. Ji dirbo labai intensyviai, nes reikėjo parengti labai daug naujų įstatymų. Tą jautė ir Lietuvos žmonės, nes sesijos posėdžiai buvo transliuojami per radiją ir kai kurie ir per TV. Lietuvos žmonės dar nėra pripratę prie demokratinės tvarkos, todėl jie piktinosi kam deputatai taip kruopščiai gynė savo pažiūras, kurios ciliniam stebėtoju atrodo kaip bereikalingas laiko gaišinimas. Asmeniškai neturėjau daug laiko stebėti AT sesijų. Kiek mačiau, man jos padarė gerą įspūdį: ramus tonas, dalykiškas svarstymas ir AT pirmininkaujančio deputato A. Abišalo parodytas labai didelis

taktas, drauge ir kietoka ranka, sugebėjo per daug "į lankas" išseinančius deputatus privesti prie tvarkos ir kalbėti į temą. Deputatai dirbo ilgąs valandas sesijose. Šalia to, turėjo dažnus susitikimus savose vietovėse su rinkėjais.

Kaip seniau esu minėjęs — turėjau laimės prieš metus dalyvauti Sąjūdžio steigiamajam suvažiavime. Kai pažiūri atgal ir pergalvoji Lietuvos žmonių nueitą kelią, matai žadą užimančią pažangą, matai, kad atlikta nuostabi daug. Toks didelis pasisekimas dalinai sunerimina žmones. Ar išsesėsime iki galutinės pergalės ir ar kas mūsų neišduos. Tų faktų akivaizdoje, buvęs prieš du metus entuziazmas ir euforiška Vingio parko ir Katedros aikšės mitingų nuotaiką pamažu atslūgsta, užleisdama vietą pilko gyvenimo realybei. Prie to daug prisideda kurstytojai, k.a. "Jadinstva" ir iš dalies LLL, kuri, atrodo, nori arba visko, arba nieko. Toks LLL maksimalistinis galvojimas, iš šalies žiūrint, nesuprantamas ir dėl to netyčia peršasi mintis, kad jie yra nesąmoningi "piktųjų pajėgų" papirkti, arba bent pakurstomi, o gal ir nesąmoningai suvedžioti. Kaip minėjau, kaimo žmonės dar tebėra labai didelėje kolūkių vadovybių įtakoje. Pastarieji bijo prarasti savo labai šiltų ir pelningų vadovaujamų vietų. Jie kursto žmones, skleidami piktus gandus apie AT ir apie Vyriausybę. Tas iš dalies prisideda prie labai didelio nuomonių pasiskirstymo tarp AT remiančių ir Vyriausybę palaikančių asmenų. Konkrečiai kalbant, tarp "brazauskininkų" iš vienos pusės ir "landsbergininkų" iš kitos.

Rugpiūčio pradžioje saulė išvaikė debesis ir šiltokai nuplieskė gamtą ir žmones, išvydama juos į sodus, prie ežerų ar jūros. Aukščiausioji Taryba taip pat išėjo atostogų, tik neilgam, nes rugpiūčio 7 d. buvo šaukiama nepaprasta sesija. Premjerė Prunskienė per TV interview pareiškė, kad vyriausybė ir toliau dirbs ramiai, intensyviai ir prasmingai. Jai labai rūpi derybos su Maskva. Svarbu susitarti ir pasirašyti sutartis dėl 1991 metų tieki-

Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis savo įstaigoje priėmė Dirvos bendradarbį dr. A. Butkų.

mo. Derybos su Maskva, sakė premjerė, be politinių interesų, Lietuvai taip pat svarbu pradėti derybas dėl ekonomikos. Vyriausybė nusistačiusi siekti derybų. Žiemos mėnesiais Maskva žada tiekti tik 4/5 naftos produktų ir tokių garantijų dėl naftos tiekimo Maskva neturi. Išteklių pasisiskirstymas bus kitoks. Kalbama apie "Ekonominę žiemą".

Šių sunkių faktų akivaizdoje vyriausybė žiūri su nerimu į AT lyg ir nenorą pradėti derybas ir į didelį kišimasi į Vyriausybės darbo sritį. Premjerė savo interview baigė pareiškdamą: "Nereikia tėvams (parlamentui) dirbti už vaikus (Vyriausybę). Tegu deputatai pailsi ir kaupia jėgas, šypsodamosi pareiškė Kazimiera Prunskienė.

Liepos 31 d. "Respublika" atspausdino "Kreipimasis į Lietuvos žmones", kurį pasirašė visa eilė žinomų Sąjūdžio veikėjų, kurie kelia susirūpinimą, kad AT, būdama įstatymų leidžiamąja valdžia, palaipsniui plečia savo valdžios galią, neleistinai ir netgi pražūtingai apriboja, žlūgdo vykdomosios valdžios — Ministrų Tarybos — veiklą. Nepasitikėjimas ir įtarumas, smulkmenišką, nekonstruktyvi ir besaikę Vyriausybės kritika nepadeda ir nepadės spręsti aktualiausių politinių problemų".

Tokia aštri AT kritika susilaukė labai plataus atgarsio visoje Lietuvoje. Prezidentas Landsbergis tuoj pat reagavo per TV. Jis apgailestavo, kad šis Kreipimasis į Lietuvos žmones pakenkė Lietuvos išrinktiems deputatams ruošti deryboms su Maskva. Žumalistai į tą atsisaukimą reagavo įvairiai: vieni pasisakė už, keldami susidariusios nedarnos kenksmingumą, kiti žumalistai kitą pusę. Tretieji tą situaciją pavadino "Raganų medžiokle".

IŠRINKTA LIETUVOS DELEGACIJA DERYBOMS SU MASKVA

Lietuvos Aukščiausioji Taryba patvirtino asmenų delegaciją deryboms su Sovietų Sąjunga.

Delegacijon paskirti keturi Lietuvos Aukščiausios Tarybos nariai ir keturi Vyriausybės nariai. Iš Aukščiausiosios Tarybos (AT) narių išrinkti AT Pirmininkas Vytautas Landsbergis, Pirmininko pavaduotojas Česlovas Stankevičius, Seniūnas Aleksandras Abišalas ir Užsienio reikalų komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris.

Iš Vyriausybės narių išrinkti Ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, Ministrės pirmininkės pavaduotojas Romualdas Ozolas, Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir Teisingumo ministras Pranas Kūris.

Aukščiausioji Taryba delegacijos sudėtį patvirtino vienbalsiai — 90 už, penki susilaikė.

Dar lieka išspręsti delegacijos vado klausimą.

(LIC)

CLERK TYPIST
EXPERIENCED FULL TIME 55
WPM. SPEAK ENGLISH CALL
215-765-3551

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

NCRMLS

Rūtelė, vargšėlė!...

Vladas Vijeikis

Kaip atsirado šis straipsnelis? Su vienu labai žymiu asmeniu man teko tuo reikalu pasikalbėti. O tas asmuo tikrai visiems žinomas mano draugas Florijonas. Jis man sako:

– Ar skaitei?

– Florijonai, tu keistai pradedi. Aš daug skaitau. Tai ką turi mintyje?

– Ar skaitei "Draugą" rugpiūčio mėn. 21 d. 4 puslapį.

– Va čia labai nuodugnai išaiškinai. Skaičiau. Na ir kas?

– O tas, kad dėl to straipsnio su žmona susipykau. Perskaičiau straipsnį. O ten ne koks šiaip sau grafomanas rašo, bet pats vyskupas Brizgys. Liepia moterėlėm rūtų nebesodinti. Tai aš pasišaukiau žmoną ir labai švelniai sakau: "Zoselė, išrauk visas rūtas". Zoselė pažiūrėjo į mane kaltinamomis akimis ir sako: "tai ir vėl prisisprogai". Jos žodyne reiškia, kad šiek tiek išgėriau. Ėmiau įrodinėti, kad blaivas, kaip spilgutė. Net papučiau, kad legaliskai įrodyti.

– Tai kuo tos mano rūtos užkliuvo?

– Brangute, pats vyskupas sako, kad tai piktžolė. Sako, kad buvo parvežta į Lietuvą, kad netvarkinga mergaitė galėtų išvengti gimdymo. Daugelis moterų sužinojo apie tai tik išvykusios iš Lietuvos.

– Tai, ką? Tu nori mane apkaltinti, kad aš iš Lietuvos išvažiavusi rūtas kramčiau? Tuo nori mane apkaltinti, kad ir aš priklausau prie tų netvarkingų mergaičių? – Zoselė pasileido į ašaras – Aš tau savo jaunystę atidaviau, o tu taip apie mane galvoji. O kokį vainikėlį ant galvos per vestuves turėjau? Ar prisimeni?

– Ne vainikėlis man buvo galvoje. Kas ten žino ką tu turėjai.

– Ogi rūtų. Tikrų rūtų. Sunku buvo gauti, o gavau. O dabar liepi išrauti mano rūteles. Taip sunku buvo sėklų gauti. Taip gražiai žaliuoja.

– Brangute, vyskupas sako, kad Venezueloje moterėlė pamačius rūtas nuo visų stalų nudraskė. Negera žolė ta rūta.

– Venezuelos moterėlei matyt rūta nepadėjo, tai ir pyksta. O ji turėjo žinoti, kad rūta padeda, kai su vyrais į lovą neini gulti prieš šliubą. O ką vyskupas darys su Marijos Aukšt. Mokyklos mergaičių būreliu, kurios jau dešimtmečiais Rūtos vardą turi? Kaip su dainom? Vos ne kas antroje dainoje minime rūtų darželį. O kaip jei aš tau rūtų arbatos išvirčiau? Bet jau nebereikia. O gal spirito ant rūtų užpilti?

Tai aš jai sakau:

– Vyskupas pataria namo priešakyje nesodinti rūtų.

Kalėdodamas pamatys ir neužeis. Pasodink kambaryje, ant lango. To vyskupas nedraudžia: Sako tik priekyje namo nesodink. Tas lietuviams garbės neteikia.

Florijonas sunkiai atskvėpė.

– Matai, kaip kartais vyksta. Prenumeruoji laikraščius, skaitai, manai, kad kultūrą semiesi, o čia tik ginčai pakilo. Tai kas man daryti? Paklausti vyskupo ir rūtas išrauti?

– Florijonai, vyskupas neliepia vyrams rūtas rauti. O tu pabandyk, ką Zoselė sakė. Gal rūtos užpiltos su spiritu visai neblogas gėralas.

Florijonas pralinksėjo ir uždainavo.

Sėkit rūtas, sėkit mėtas,

Kas nutiks aš nieko dėtas.

Kai suūbuoja pelėda,

Mergužėlė, tavo bėda.

Rūtas sėsi ar kramtysi

Nuo nelaimės neišgysi.

Florijono problema sunki. Bet ir mano nelengva. Jeigu apsilankęs pamatysiu namo priešakyje rūtas. Ar man peržengti šį nuodėmingą slenkstį? Štai klausimas.

P.S. Dar šiek tiek apie rūtą.

"Rūta", Liet. kultūros ir šalpos d-ja 1904-1914 Krokuvoje

"Rūta", Liet., kultūros d-ja Odesoje 1906-1918 m.

"Rūta" Latvijos lietuvių d-ja Rygoje, 1924-1934 m.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• KLAIPĖDOS savivaldybė priėmė nutarimą "Dėl paminklų Leninui ir Pergalės aikštėse nukėlimo." Kitą dieną rusiškai kalbantys miesto gyventojai susirinko į mitingą, po jo įsiveržė į miesto mero R. ULEVIČIAUS kabinetą ir reikalavo atšaukti nutarimą. Kitą naktį Pergalės aikštėje stovintis paminklas buvo apipiltas dažais todėl prie Lenino paminklo šarvuočiais atvykę kareiviai stjo sargybon.

• LIETUVIŲ aktyvistų fronto Kauno skyriaus organizacinio komiteto paskelbtame pareiškimе raginami burtis 1941 metų birželio 23 dienos sukilimo dalyvius, buvusius partizanus, tremtinius, rezistentus į šią organizaciją siekiančią Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo taikiais parlamentarizmo pagrindais.

• KARIŠKIAI, palaikomi LKP (TSKP) narių, bandė užgrobti Lietuvos Komunistų partijos archyvą. Išgelbėti pavyko, nes labai greitai su-

sirinko daugybė vilniečių.

• ŠVENČIONYSE rugpiūčio 25 d. paminėti žuvusieji už Lietuvos laisvę partizanai.

• PRIEŠ 400 metų Jonas BRETKŪNAS į lietuvių kalbą pirmą kartą išvertė Bibliją. Ta proga, prie Karaliaučiaus katedros griuvėsių įvyko šv. Mišios. Dalyvavo vietos lietuvininkai ir atvykusieji iš Lietuvos.

• ĮVYKO Lietuvos Valsčių Sąjungos steigiamasis susirinkimas.

• PANEVĖŽYJE šeštadienį (VIII.25) sulūžo vientelio Lietuvoje stiklo fabriko stogas. Aukų nebuvo. Tačiau ir ligi šio įvykio lakstinis stiklas buvo labai deficitinis, o gamyklos remontui prireiks keleto mėnesių. Komisija tiria priežastis.

• KAIŠIADORIŲ rajone DARSŪNIŠKYJE atstatyti iki 1963-ųjų metų stovėję miestelio vartai.

• NAUJOJOJE AKMENĖJE bažnyčia bus statoma miesto centrinėje aikštėje.

• Į SIBIRĄ išvyko paskutinioji (10-oji) šį sezoną tremtinių palaikų pargabavimo ekspedicija.

• VYKSTA priėmimas į Tautinės muzikos mokyklą, įkurtą Kaune prie Lietuvos Tautinės muzikos instrumentų muziejaus.

PAŽADAS

(5)

Dirvos konkurse premijuota novelė

Toji viena laisva diena praėjo kažkokioje keistoje nuotakoje. Aliutė daug žaidė su Liudvikėliu, mėtė sviedinį, nešiojosi į krautvėlę prie stovyklos, tačiau buvo nekalbi ir truputį nervuota. Ką gi, nutariau, juk jos darbas ten nelengvas, gal aš be reikalo pradėjau įtarinėti. Ir tikrai, kodėl gi man kilo tokios mintys.

Kitą vakarą išlydėjau ją, kaip paprastai, į autobusą, kuris mus rišo su jos darbotvietės miestu. Tiesą pasakius, niekad nebuvau ten buvęs jos aplankyti. Ji pati vis grįždavo pas mus į stovyklą tai trumpai dienai, nes kelionė esanti netrumpa, o ji norėdavo bent dieną praleisti su mumis. Jokių kitų saviškių sakėsi neturinti – visi arba Sibire, arba Lietuvoje, bet žinių iš ten tuo laiku neturėdavom. Karas jau buvo smarkiai pakeitęs žemėlapi ir žmonių gyvenvietes. Deja.

Po kelių dienų man atėjo nuo jos laiškas, kad esanti parinkta ilgokai prekybos sutarčių sesijai sostinėje su amerikiečių valdžios žmonėmis, ten bus tariamasi svarbiais klausimais naujų gamyklų steigimo reikalu. Ji nežinanti, kada galėsianti grįžti.

Ji nebegrižo. Po kelių savičių laukimo, aš nusinešiau jos nuotrauką parodyti tam naujam savo draugui daktarui, kuris tada buvo man pajuokavęs apie kitą gražią Aliutę, nes mano mintys buvo tapę visiškai juodos ir laukimas buvo paveikęs nervus. Tas žmogus žiūrėjo į nuotrauką ir ilgai tylėjo. Tai buvo mudviejų sutuoktinių nuotrauka, daryta vieno stovykloje esančio mėgėjo.

– Ką gi, turiu pasakyti teisybę, – liūdnu balsu pradėjo daktaras Antanas, kaip dabar jį vadino. – Mielas Jurgi, man labai nesi-

nori tave įskaudinti, ir labai gaila, kad tiek daug prišnekėjau. Taip, tai ta pati Aliutė, kuri buvo mūsų stovykloje ir kurią ten visi pažinojom, nes buvo graži, gudri ir sugebėjo visur prisitaikyti. Tas prekybininkas ją apkrovė dovanomis, parveždavo rūbų ir kosmetikos, kuo ji labai didžiavosi. Bet, atrodo, jos vesti jis nesirengė, o gal jau kur turėjo žmoną, nes daug važinėdavo, ir nenorėjo skirtis. Bet jis ją mylėjo, bent taip visi galvojom. Ir štai bobutės pradėjo pasakoti, kad girdėjo juos barantis, kad ji verkė ir reikalavo vedybų. Tada tas suktas gražuolis taip ir dingo be žinios. Tokie turi kur pasislėpti!

Viešpatie! – galvojau aš. – Kur dabar pasislėpti man? Esu vienišas, paliktas su kažkieno kito vaiku, atstumtas motinos ir nesuprastas seserų. Tačiau tuo pačiu metu jaučiau, kad budo manyje ir geroji mano pusė, kuri padėjo tada išsilaikyti seminarijoje. Ten gal neišmokau praktiškų mokslų, bet pasisėmiau daug gero, sustiprinau savo charakterį, praplėčiau savo žvilgsnį, tapau žmogiškesniu ir jautresniu kitam asmeniui. Kažkaip sumažėjo egoizmas, padidėjo noras padėti savo artimui ne vien žodžiu, bet ir darbu. Nors jaučiausi apgautas savo mylimosios, bet kartu ir supratau, kad ji yra pasimetęs žmogus, besigriebiąs už šiaudų išsigelbėjimui. Kad ir jai gal ateis kada šviesos spindulėlis, nušvies jos spendimus ir sažinę kitokia šviesa ir sugrąžins jai ramybę, o gal net parves pas mane į namus.

Nustebau pats, kad nebesvajojau ir širdyje netikėjau jos sugrįžimui, bet dar labiau tuo faktui, kad visa tai manęs neįvedė į desperaciją. Labiau parūpo gal tai, kaip ji pati gy-

vens su savimi, su savo apsisprendimais ir jų pasėkomis. Buvau paliktas su jaunu vaiku, kuris su meile tiesė į mane savo rankutes, kuris vadino mane tėvu, kuris apkabindavo mano kaklą ir džiaugsmingai žaidė mano plaukais. Jis dar nežinojo sielvarto, ir štai – dabar mano pareiga buvo kuo ilgiau jį nuo to apsaugoti, kol pats galės suvokti pasaulį, žmones ir jų santykius.

Tokia labai nauja galvosena padėjo užgyti mano gyvenimo žaizdoms. Nejučiomis tapau daug ramesnis, atlaidesnis, kad net kasdieną mane supę lietuviai nustojo klausinėti apie Aliutę, o gal net pašnabždomis savo tarpe spėlioti, kas tarp mūsų įvyko. Daktaras Antanas tapo mano geriausiu draugu. Su juo eidavom į koncertus, minėjimus, į gamtą, drauge vesdamiesi regimai augantį Liudvikėlį.

– Kur yra mano mama? – klausinėjo vaikas pirmaisiais metais, bet vėliau apsisprato ir susitaikė su ta mintimi, kad ji nebegriš.

Prabėgo daugiau kaip metai. Vieną kartą pas mus užėjo gana jauna moteris ir ramiai pasiteravo, ar galinti pašnekėti svarbiu reikalu.

– Kodėl gi ne? Esu visad pasiruošęs padėti artimui.

Ji šyptelėjo.

– Ne, čia reikalas būtų apie abipusią pagalbą. Esu šioje stovykloje jau pusmetis, retai kur išeinu, nes turėjau blogų pergyvenimų ir emė laiko apsiprasti. Esu iš Kauno, ištekėjau jauna ir prieš antrąjį rusų antplūdį sužinojau, kad mano vyras, savanoris leitenantas mūsų Savisaugos Daliniuose, žuvo kažkur prie Karaliaučiaus. Aišku, jam ten išvažiavus ir vokiečiams traukiantis, tokia galimybė visad būdavo mano mintyse, bet ta liūdna žinia labai paveikė mano galvosena, užsidariau savyje ir nutraukiau ryšius su visais draugais ir giminėmis. Galvojau net stoti į vienuolyną, bet jie buvo oficialiai uždaryti.

(Bus daugiau)

DAYTONA BEACH

Žymūs svečiai Tautos šventės ir Dirvos jubiliejaus minėjime

Jurgis Janušaitis

Baigiasi vasara, kurios metu ir mūsų lietuviškajame telkinyje buvo ramu. Liepos ir rugpiūčio mėn. nebuvo ir lietuviškųjų pamaldų, atostogavo ir mūsų gražiabalsis Sietynas su jo vadovu muz. Antanu Skriduliu. Didžioji

dalis veikėjų keliavo į šiaurę, ar Europą, dalyvavo įvairiose studijų savaitėse.

Tik ALt S-gos Daytona Beach skyriaus valdyba, vadovaujama rūpestingo pirminko Vytauto Abraičio atostogų neturėjo.

Mat jau tradicija tapo, kad skyriaus valdyba su narių talka jau eilę metų suruošia gerus Tautos šventės minėjimus, pasikviečiant gerus kalbėtojus mūsų tautos valstybininkus, reziduojančius Amerikoje, žurnalistus ar visuomeninkus. Minėjimai praeidavo sėkmingai, skyriaus moterys paruošdavo lietuviško skonio vaišes ir t.t.

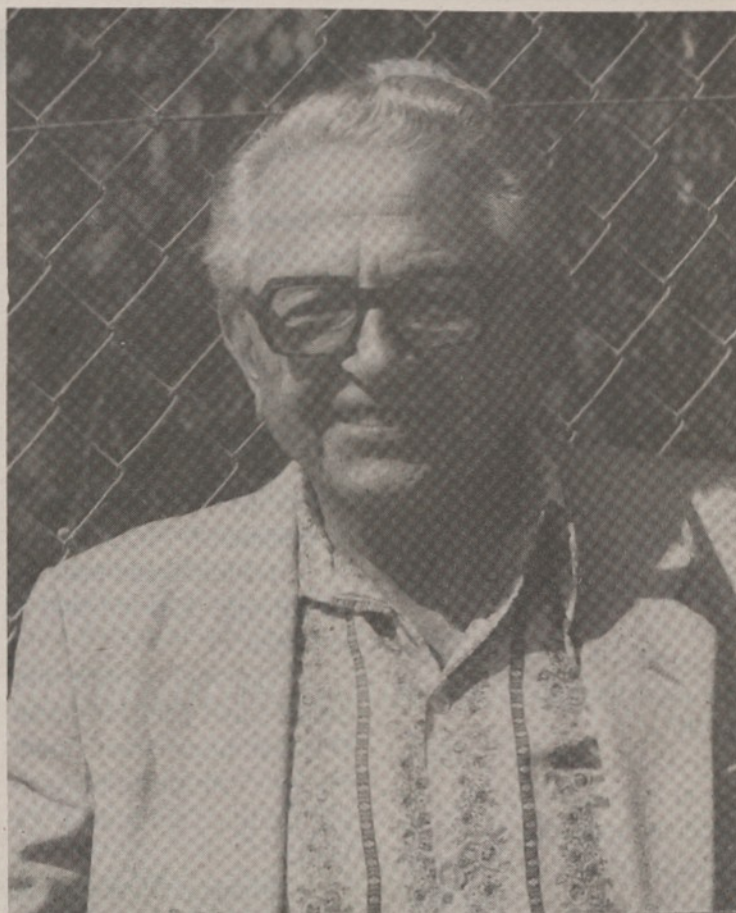
Besiartinat ir šių metų Tautos šventės minėjimui skyriaus valdyba posėdžiavo, planavo, kaip šią šventę iškilmingiau atšvęsti.

Ne vien šį kartą švęsime Tautos šventę, bet tą pačią dieną paminėsime ir Dirvos deimantinę – jubiliejinę sukaktį. Taigi du įvykiai, reikalauja ir gero pasiruošimo, geros programos.

Po svarstymų, valdyba nutarė į Tautos šventės ir Dirvos jubiliejaus minėjimus pakviesti ir du žymiuosius lietuviškosios veiklos asmenis. Tai žymų publicistą, rašytoją Bronį Railą iš Los Angeles ir Dirvos deimantinės sukakties jubiliejinio vyr. komiteto pirmininkę aktyvią visuomeninę Ireną Kriaučeliūnienę iš Chicagos.

Abu svečius iš jų veiklos, be abejo, pažįsta ir mūsų telkinio lietuviai. Bronys Raila eilę metų kalbėjo Lietuvai per radio, iškeldamas okupantų žiaurumus, tautoje vykdomą okupantų genocidą, atidengdamas komunistinį melą, atitaisydamas iškreiptą lietuvių tautos istoriją. Visas prakalbas Lietuvai suglaudė į keletą knygų tomų ir tai nepaprastos reikšmės dokumentinė medžiaga Lietuvos istorijai. Be to, Bronys Raila vienas iš žymiausių mūsų publicistų, daug ir svarbiais klausimais yra rašęs Dirvoje, Drauge ir kitoje perijodikoje. Svečias kalbės apie dabar Lietuvoje vykstančias politines problemas. Jis yra gilus mąstytojas, puikus kalbėtojas, gerai pažįstas tarptautinės ir Lietuvos problemos.

Dirvos deimantinės sukakties jubiliejaus vyr. komiteto pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė aktyvi visuomeninė, gabi organizatorė, gebanti vadovauti didiesiems užmojams, gražiai valdo žodį ir išreiškia mintį. Jos rūpestis–Dirvos sėkmingas jubiliejus ir su juo susijęs Dirvai paremti vėjus. Viešnia minėjime kalbės apie mūsų spaudos problemas, jos ateitį ir palies sukaktuvinių–Dirvos nueitą kelią, tarnaujant

Rašytojas publicistas Bronys Raila kalbės Tautos šventės minėjime Daytona Beach, Fl.

lietuviškai išeivijai bei buntinti ir mūsų tautos laisvės sargyboje.

Taigi mūsų kolonijoje ne eilinis įvykis–du garbingi svečiai, o su jais susitikti, išgirsti jų žodį, be abejo, idomu bus kiekvienam.

Minėjimai prasidės š.m. rugsėjo 9 d. Prince of Peace parapijos bažnyčioje ir salėje. Tą dieną lietuviams pamaldos 2 val. 30 min. p.p. Šv. Mišias aukos kun. Ričardas Graso, o pamaldų metu gerėsime muz. Antano Skridulio vadovaujamo choro Sietyno dienai pritaikytomis giesmėmis. Po pamaldų salėje minėjimo tąsa, apie kurią kalbėjo anksčiau.

Rūpestingos mūsų skyriaus narės ir šiais metais minėjimo dalyviams ruošia lietuviško skonio skanias bendras vaišes.

Tad po vasaros atostogų

visi iš arti ir toli susiburkime draugėn, atšvęskime iškilmingai Tautos šventę, Dirvos deimantinę sukaktį, jaukiai pabendraukime ir, žinoma, ALt S-gos skyriaus valdyba ir nariai bus labai dėkingi už dalyvavimą ir paramą Dirvos vajui. Tad ir linkėtina sėkmės.

Wanted Experienced MACHINE OPERATORS

Be able to setup work from blue prints. Spirex Corp. is taking applications for afternoon and midnight positions on the following machines: screw miller, engine lathe and O.D. grinder. Applicants should have a minimum of two years experience. A competitive wage and benefits package is being offered.

Apply -To SPIREX CORP.

In person at 8469 Southern Blvd. Boardman, Oh. or phone Bill White at 216-726-1166.

JANITOR

Experienced Part Time Evening., N.E. Area. Need car, Driver's Licence, and Speak English. Call 215-765-3551

1990 metų kelionės į Lietuvą

Išvykstama iš Bostono, Chicagos ir New Yorko
BALTIC TOURS 13-15 dienų kelionė, Lietuvoje
išbūnant 8-11 dienų

LIETUVA IR SUOMIJA

14 dienų, 10 dienų Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė #913 \$2,209.00 iš Bostono ir Niujorko
Rugsėjo 12-25 \$2,409.00 iš Chicagos
Vienam asm. kamb. + \$299.00

LIETUVA IR ŠVEDIJA

15 dienų kelionė, 10 Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 naktys laivu per Baltijos jūrą; 1 d. Stockholmo apžiūrėjimas. Oro linija — FINNAIR

Kelionė #105 \$2,159.00 iš Bostono ir Niujorko
Spalio 6-20 \$2,359.00 iš Chicagos
Vienam asm. kamb. + \$199.00

LIETUVA IR ČEKOSLOVAKIJA

12 dienų kelionė, 8 dienos Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. Oro linija — CZECHOSLOVAK AIRLINES

Kelionė # 106 \$1,699.00 iš Bostono ir Niujorko
Lapkričio 5-16 \$1,899.00 iš Chicagos
Vienam asm. kamb. + \$169.00

KALĖDOS IR N. METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė, 11 dienų Lietuvoje, 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė # 1225 \$1,799.00 iš Bostono ir Niujorko
Gruodžio 22-5 sausio 5, 1991 \$1,999.00 iš Chicagos
Vienam asm. kamb. + \$219.00

N. METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė, 11 dienų Lietuvoje, 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė # 1280 \$1,799.00 iš Bostono ir Niujorko
Gruodžio 29-sausio 12, 1991 \$1,999.00 iš Chicagos
Vienam asm. kamb. + \$219.00

Smulkesnės informacijos ir lankstinukams kreipkitės į

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02164
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ.
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

Could I be called? Am I really happy in my life or is there something more? Is the Lord inviting?—asking me to experience the joy of His friendship—to be His disciple who brings compassion the broken hearted, the homeless and the oppressed? Maybe I should find out!

FOR MORE INFORMATION RETURN TO:
THE SISTERS OF THE GOOD SHEPHERD
1114 West Grace Street
Chicago, Illinois 60613

WHO, ME?

Name _____

Age _____

Address _____

Phone _____

'Tėvynės atgimimo' stovykla Anglijoje

"Tėvynės Atgimimo" – jau 41-ji LSS Rajono skautų – skaučių tradicinė vasaros stovykla įvyko liepos 28 – rugpiūčio 4 dienomis gražioje Lietuvių Sodyboje, Anglijoje. Į ją rinkosi sesės – broliai ne tik iš visų D. Britanijos kampelių, bet ir visa eilė svečių iš Amerikos, Australijos, Brazilijos, Vokietijos. Jų visų priekyje buvo trys brangios viešnios iš Lietuvos, po ilgos kelionės traukiniu, šeštadienio vėlyvą vakarą pasiekusios Londoną, o stovyklą – gerokai po vidurnakčio.

Stovyklai vadovavo LSS Rajono Vadas v.s. S. Vaitkevičius su talka: pav. v.s. J. Maslauskas, komendantas s. V. Gedmintas, Dvasios Vadovai – kun. A. Geryba ir kun. R. Repšys, MIC, neribotam laikui Šv. Kazimiero parapijoje Londone apsistojęs svečias iš Lietuvos, sesių pastovyklės "Tėviškės Aidų" vadovė s. V. Gasperienė, brolių – "Laisvės Tako" vadovas brazilietis O. Rutkauskas ir jauniausiųjų su tėveliais – "Ateitis II" vadovės v. sk. Yvonne Julius-Jo tautaitė su v. sk. Rima Gasperaitė. Stovyklą maitino nuolatiniai puikūs virėjai s. Irena ir s. Algis Gerdžiūnai.

Sekmadienį po pusryčių, vėliavų aikštelėje pilnoje uniformoje išsirikiavę sesės ir broliai sutikimui viešnių iš Tėvynės. LSS Vyriausią Skautininkę Aliną Dvoreckienę, s. Jūratę Kišerauskaitę ir prit. sk. Kristiną Beseckaitę. Iydimas Rajono Vadeivės s. Vidos Gasperienės, su vynu, duona ir druska pasitiko v.s. Gajutė O'Brien, stovyklos viršininkas ir pavaduotojas. Su džiaugsmo ašaromis pasikeičia sveikiniai, tarytum dalelė tikros Tėvynės Lietuvos išilieja į mūsų eiles. Pati vyriausioji ir jaunutės viešnios sesės savo buvimu tarsi užtikrina ištesėjusią, raudonojoje vergijoje nepalūžusią Skautybę Tėvynėje, ištikimybę Dievui – Tėvynei – Artimui.

Vėliavų aikštelėje Vyriausia Skautininkė taria žodį,

perduoda sveikinimus iš Tėvynės. Įteikia atvežtas dovanas – Lietuvos laukuose augintų rugių duonos kepalėlių, lietuvišką sūrį ir dešrą, margaraštę juostą "Sesėms – Broliams ... LS Sesių 1990" ir mažytį varpelį priminimui "O skambink per amžius vaikams Lietuvos" ...

Šūkiu sveikina ir dėkoja viešnioms stovyklautojai. Juosta ir varpelis uždedami ant kryžiaus, papuošto ažuolo lapų vainikais. Tėvynės gėrybėmis bus pasidalinta prie bendro stalo. Dvasios Vadovų aukojamos Šv. Mišios, užbaigia oficialią dieną nos programą.

Šių metų stovykloje itin daug dėmesio buvo skiriama praktiškam skautavimui. Pilna dviejų dienų ir naktų iškyla vyresnio amžiaus sesėms ir broliams; 10 km. žygis nakčia į vieną pusę ir atgal, naudojantis žemėlapiu ir kompasu; įrengimas pilnos stovyklavietės išvyko.

je – virtuvė, maisto 'sandėliukas' ir paruošimas (žuvis ant žarijų, paukštiena ant atviro ugnies ir t.t.), lapinė ir kiti smulkesni įrengimai. Keturi skiltys dalyvavo iškyloje, kiekviena tvarkydamosi atskirai, pagal savo nuožiūrą atlikdama uždavinius. Jaunesni tėsė skautišką programą stovykloje, o patys jauniausieji – su vadovėmis ir tėveliais – net sugėbėjo padaryti išvyką į gana toli esantį Windsor Parką.

Ketvirtadienio vėlyvą vakarą, visiems stovyklautojams sugrįžus į pagrindinę stovyklą, kun. R. Repšys aukojė šv. Mišias "Lietuva su Kristumi" ir pasakė puikų pamokslą. Rankose laikomų žvakučių virpančios liepsnelės tarytum nedalotai jungė visus ir kiekvieną. Čia dalyvavo taip pat ir Lietuvių Sodyboje atostogaujantieji tautiečiai, rėmėjai ir svečiai.

Penktadienį stovyklą aplankė anglas skautininkas

s. Alina Dvoreckienė, Lietuvos Skaučių Sesių Vyriausia Skautininkė, atvykusi į skautų stovyklą Anglijoje, kalba į stovyklautojus.

Brian d. Cornaby, Liaison Scouter to Boy Scouts of America / UK, su ponija. Savo žodyje per vėliavų nuleidimą jis pabrėžė, kokį gerą įspūdį jam padarė mūsų skautai, pažadėdamas duoti korespondenciją vietinei ir skautiškai spaudai apie lietuvių skautus. Vakare, prie ežerėlio šalia stovyklavietės, buvo "Vaidilų" laužas – plaustu per ežerėlį atplaukia vaidila su šventa ugnimi. Prie aukuro vaidilutės. Anglų ir lietuvių kalba aiškinama apie senovės lietuvių religiją. Staigia geležinis vilkas. Krivių Krivaitis aiškina D. Lietuvos Kunigaikščiui Gediminui sapną ... Laužas užbaigiamas "Lietuva brangi..."

Stovyklos uždarymo dieną suvažiavo daug tėvelių, rėmėjų, svečių, netgi iš Lietuvos, viešnių čia pas gimines. Saulei negailestingai kepinant, uždarymo iškilmės buvo galimai trampinamos. Po oficialiosios dalies sekė apdovanojimai: "Ordinas už Nuopelnus" sk. vyčiui Tony Philpott, "Tėvynės Sūnaus" žymuo ps. Petriui Veršeliui, "Pažangumo" žymuo sl. Algiui Gasperui ir psl. Richardui O'Brien. Ordiną ir žymenius prisegė v.s. J. Alkis ir v.s. J. Maslauskas, o rozetes įteikė viešnia Vyr. Skautininkė s. A. Dvoreckienė. Įteikta taip pat Rajono dovanos viešnioms, svečiams kun. R. Repšiui ir anglui skautininkui. Viešnios apdovanoja stovyklos vadovybę dovanėlėmis atvežtomis iš Lietuvos, o anglas skautininkas įteikia gražų skydelį su padėkos įrašu.

Stovyklos viršininkas perskaito gautus sveikinimus iš LSS Tarybos Pirminko v.s. P. Molio, Sesių Vyr. Skautininkės v.s. t.n. Stefos Gedgaudienės ir Brolių Vyr. Skautininko v.s. Gedimino Deveikio, Lietuvos Atstovo D. Britanijai Vinco Balicko, LSS Europos Rajono Dvasios Vado kun. E. Putrimo, s. dr. kun. S. Matulio "Šaltinio" ir Siclovados vardu, s. J.H. Booth - Derby skautų ir skaučių

vardu, v.s. B. Zinkaus iš tarptautinės skautų Jamboree ties Derby. Dėkoja p. M. Barėnienei už paruoštą jau Nr.7 LITHUANIA leidinį, kurį stovyklautojai galėjo pasiimti į namus. Iškilmės baigiamos Tautos Himnu.

Baigminiam laužui rinkosi visi prie ežerėlio, didžiulio, seno ažuolo pavėsy. Ir vėl puikios dainos, šūkiai, pasirodymai – atrodo visai nebus galo. Bet laužas pamažu gęsta, pamažu plečiasi besijungiančių rankų ratas, švelniai nuskamba "Ateina naktis ...". Spaudžiame rankas ir sakome sudiev iki kitų metų vasaros stovyklos.

Oficialus stovyklos uždarymas 7 v.v. Paskutinieji stovyklos viršininko įsakymai, padėkos žodis visiems. Per šilą nuaidi "Marija, Marija" maldos aidai, nuleidžiamos vėliavos, stovykla uždaryta.

Rytojaus dieną dar likę skautininkai ir tėveliai sutvarko palapines, stovyklavietę. Palieka vėl tylus skautų kalnelis, laukti ištisus metus iki skautės-skautai ir vėl čia sugrįš.

v.s. S.B. Vaitkevičius

EDM OF TEXAS HAS POSITIONS FOR EXPERIENCED

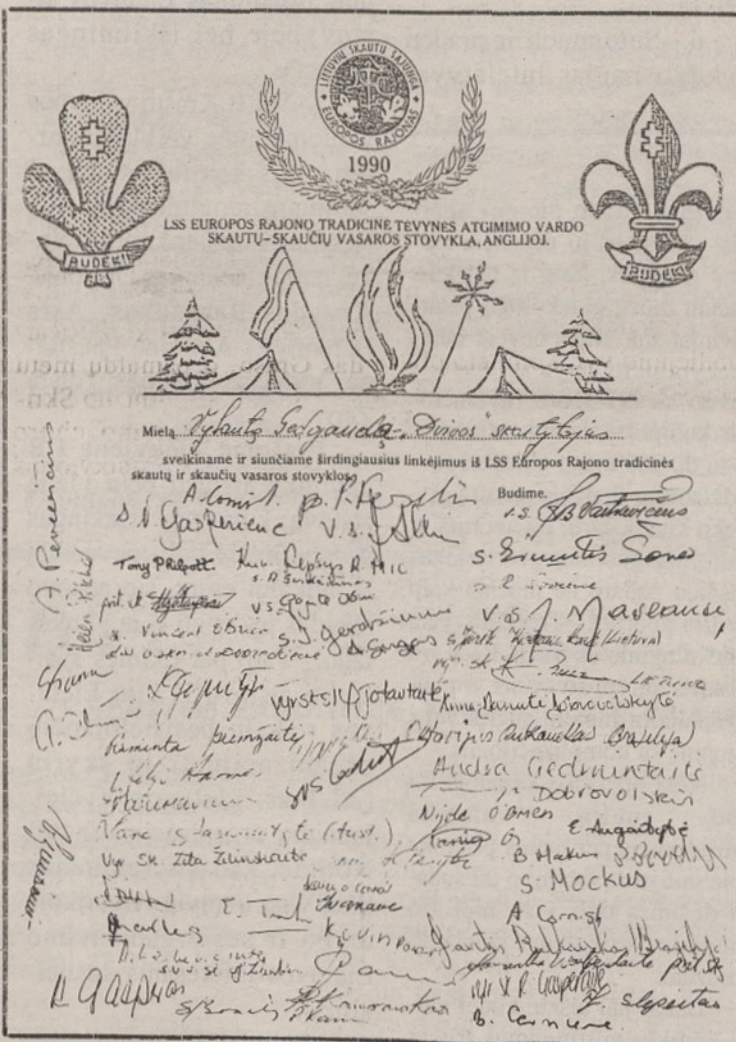
TOOL & CUTTER GRINDERS (machinists) must be able to set up work from blue prints & close tolerance. To work any shift. Excellent Fringe Benefits, including Medical & Dental. 11 Paid Holidays, & up to four weeks Paid Vacation, & up to seven Days Sick Pay Apply. Call or write to

EDM OF TEXAS
14042 DISTRIBUTION WAY
Farmers Branch, TEXAS 75234
214-241-2501.

(27-33)

PRINTING LEAD REWIND PERSON

A national printing company in Lionville, PA, producing high quality printed roll pharmaceutical labels, is seeking to hire an individual to work first shift in a clean, air-conditioned environment. Will be responsible for production, training, scheduling, maintenance of three machines, and three shift operations. Individual must be mechanically inclined and assertive. MUST have experience on Arpeco rewind equipment. We offer excellent benefits, wages, and pride for the company you will work for. Only the most talented and ambitious persons need apply. Please call Michael F. Krivanek, at 215-524-7560, to arrange for an interview. EOE.

Europos Rajono skautų-skaucių sveikinimas Dirvai iš vasaros stovyklos Lietuvių Sodyboje, Anglijoje.

LSS Europos rajono stovyklos Anglijoje dalyviai.

S.B. Vaitkevičiaus nuotr.

ABORTAI SOVIETŲ SAJUNGOJE

Maskvoje leidžiamas savaitinis "Ogoniok" vienas pirmųjų pradėjo naudotis padidėjusia spaudos laisve ir spausdinti kritiškus straipsnius apie sovietinę praeitį ir dabartį. Tokia ir dabar tebėra jo laikysena.

O kokių ligi šiol slėptų baidų pūliuojančią žaizdų pilnas tas sovietinis gyvenimas, rodytų ir tame savaitraštyje išspausdintas Andrei Popov straipsnis apie abortus.

Savo studentavimo metais, rašo jis, vienoje Maskvos ginekologinėje ligoninėje aš sutikau jauną moterį, kuri atėjo darytis aborto, populiariai vadinamo "pavalymu". Pirmajai savo kaip jau "suaugusios" operacijai ji atėjo apsirengusi baltais marškiniais su raudonu kaklaraščiu – tai uniforma pionierių organizacijos vaikams nuo dešimties iki šešiolikos metų amžiaus. Kasmet iš šimto moterų tarp 15-20 metų abortai padaromi 30-čiai.

Kitas mano studentišku dienų prisiminimas yra tie nesuskaitomi kūdikių lavonai žiemą Sokolnikų ir Izmailovo parkuose. Motina išsina pasivaikščioti su kūdikiu, o pareina viena.

Daugeliui žmonių "šeimos planavimas" čia reiškia nuolatinius abortus. Tai taip pat reiškia kūdikių pametimą kur nors ir žudymą, nėštumą už šeimos ribų, nevaisingumą po abortų ir nėštumo baime.

Tėvų teisė pasirinkti, kiek

ir kada jie nori turėti vaikų, yra įrašyta 1968 m. Tarptautinės žmogaus teisių deklaracijos 16 paragrafe. Kad ta teise būtų tinkamai pasinaudota, mūsų vyriausybė pažadėjo pasirūpinti apsaugos priemonėmis ir informacija ir mediciniškais patarimais, kokie yra gimimų kontrolės metodai. Praėjo jau daugiau kaip dvidešimt metų, o išdava visos tos informacijos ir apsaugos priemonių yra vis daugiau abortų. Ne tik abortai, bet ir propagandos kampanija gąsdinanti dėl jų pavojaus.

Tačiau tai nereikalinga. Moterys jau ir taip yra išsigądinusios dėl jų, nes pagal sovietinius metodus tai atliekama be anesteziijos. Bet kitokio pasirinkimo nėra.

Pagal Pasaulinės sveikatos organizacijos statistiką, kasmet atliekama maždaug apie 30 milijonų abortų. Sovietų Sąjungoje priskaičiuojama aštuoni milijonai jų, nors mes tesudarome tik 5 ar 6 procentus pasaulio gyventojų. Oficiali sovietinė norma – viena iš penkių gimdyti galinčio amžiaus moterų kasmet darosi abortus – nuo šešių iki dešimt kartų didesnė negu Vakaruose.

Bet specialistų nuosaka apskaičiavimu, gali būti, kad kita tiek abortų būna neregistruoti, atliekami ne ligoninėse. Kvaila būtų tuos neoficialiai atliekamus abortus laikyti nelegaliais. Rytų Vokietijos parlamente vienas atstovas juk sakė: "Įstatymas, kuris beveik 900.000 moterų laiko kriminalinėmis nušikaltėlėmis, nėra joks įstatymas".

Kaipgi yra, kad Sovietų Sąjunga, Dvidešimtaisiais pirmavusi pasaulyje savo požiūriu į šeimos planavimą, dabar yra vienintelis pasaulyje kraštas, kuriame abortai yra vienintelis metodas gimimams kontroliuoti? Visa tai prasidėjo Trisdešimtaisiais, kai valstybei trūko žmonių darbams ir kariuomenei, o gimimų skaičius krito. Aiški išeitis buvo uždrausti abortus, savo ruožtu ir apsisaugojimo priemonės.

Dėl to pagal 1936 m. paskelbtą įstatymą abortai pasidarė nelegalūs, ir sustabdytas apsaugos priemonių tyrimas ir gaminimas. Abortų draudimas atšauktas 1956 m. Tačiau įstatymas dėl apsaugos priemonių, nors niekada per daug griežtai nevykdomas, nebuvo atšauktas.

Apsaugos metodai, kuriais dabar naudojasi 80 procentų gyventojų, geriausiu atveju gali būti aptariami kaip neveiksmingi, neprieinami, kenkiantys sveikatai ir iš tikro nepalyginami su tais, kokių būdavo Trisdešimtaisiais. Tai padeda išaiškinti, kodėl apie pusę visų nėštumų miestuose yra neplanuoti, ir rezultatas toks, kad viena iš keturių Maskvos moterų renkasi nuolatinių abortų kančią, bijančių nepageidaujamo nėštumo ir nenorinčių naudotis nepatogiais apsisaugojimo metodais.

Sovietų moterys dabar moka nuo 50 iki 100 rublių už operaciją, kurias atlikinėja daugumas akušerių ir ginekologų, pas toviai susidarydami sau papildomų pajamų. Žinoma, ne visi

Seminaras Washingtone: 'DARBAS LIETUVAI'

Š.m. rugsėjo 27-30 dienomis Washingtone JAV Lietuvių Bendruomenė organizuoja seminarą "Darbas Lietuvai". Jame yra kviečiami dalyvauti LB darbuotojai, politinėje veikloje besireiškiančių lietuviškų organizacijų atstovai ir bendrai politinė veikla besidomintieji.

Seminaro tikslas yra:

1. Patikslinti informacijas apie padėtį Lietuvoje ir JAV politiką Lietuvos atžvilgiu.
2. Informuoti Kongresą ir kitas valdžios įstaigas apie dabartinius ir pratomus mūsų rūpesčius; sustiprinti ryšius su mūsų rėmėjais Kongrese, bei siekti didesnės paramos Lietuvai.
3. Tobulinti mūsų politinio darbo efektyvumą.
4. Suorganizuoti politinių ryšių tinklą.
5. Išklausti ir pasiinformuoti apie nepriklausomų politinių aktyvistų grupių veiklą.
6. Suformuoti ir pradėti vykdyti naujas iniciatyvas

gydytojai gauda pinigus abortais. Daugelis jų nekenčia esamos padėties, kaip ir bet kas. Tačiau mūsų ginekologų patarimai šiuo metu beveik išimtinai yra skirti daryti abortams ir kovoti su dėl abortų kylančiomis komplikacijomis. Apie pusę 60.000 mūsų ginekologų – didžiausias skaičius pasaulyje – nieko kita nedaro, tik abortus, ir vidutinių gabumų ginekologas kasdien padaro ne mažiau kaip du tris abortus. Trečdalis visų ginekologinio skyriaus lovų yra paskirta abortų atvejams, ir pusę operuotų moterų sugrįš vėl į ligoninę su komplikacijomis.

Nors operacija kainuoja iki 100 rublių, valstybė subsidijomis per metus primoka apie milijardą rublių, o tai sudaro dešimtą dalį viso metinio sveikatos reikalams skiriamo biudžeto.

Dabar jau aišku, kodėl mūsų kūdikių mirtingumas tris ar keturis kartus didesnis negu bet kuriame Europos krašte: mūsų ginekologai paprasčiausiai neturi kitiems reikalams pakankamai laiko nei lėšų.

Atėjo laikas turėti vieną, specializuotą, pačią savo veiklą finansuojančią šeimos planavimo tarnybą. Ta naujoji sovietinė šeimos planavimo draugija, aišku, bus atsakinga ir už abortus. Bet, kaip pati save finansuojanti, ji negaus paramos iš valstybės biudžeto, ir tai bus tokia Sveikatos ministerijos tarnyba, kuri tikrai rūpinsis išvengti abortų.

Mes turime išteklį, žmonių, organizacinę struktūrą ir net naujos draugijos įstatų projektą. Mums tik reikia savo ginekologinius patarnavimus nuo abortų rutinos nukreipti į pastangas išvengti jų. Tačiau tasai "tik", žinoma, ir sudaro visą problemą.

bei programas Lietuvos labui.

Detali seminaro programa bus paskelbta artimoje ateityje. Viena diena bus skirta kontaktams su valdžios institucijoms (Penktadienis, rugsėjo 28). Jau dabar pramatytas pusryčių susitikimas su Atstovų rūmų "Baltic Freedom Caucus" nariais ir kitais Kongreso atstovais bei senatoriais. Pramatytos informacinės ir diskusinės sesijos Baltuosiuose rūmuose ir Valstybės departamente. Siekiama detalių paaiškinimų iš valdžios pareigūnų apie įvairius įstatymus, liečiančius Lietuvą (humanitarinės pagalbos, Helsinkio proceso, kongr. Durbin papildymo (amendment), Seed II ir kt.). Likęs laikas bus skiriamas įvairiems seminarams apie politinę veiklą ir išeivijos susiorganizavimą efektyviam politiniam darbui Lietuvai. Taip pat pratomas priėmimas Lietuvos atstovybėje bei iškilmingas banketas.

JAV LB Krašto valdybos visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas sudarė seminaro rengimo komisiją: Regina Narušienė, pirmininkė, nariai Rimantas Dirvonis, Arvydas Barzdukas, Asta Banionytė, Audronė Pakštienė, Vytautas Volertas, Aušra Zerr.

Prašome kiekvieną LB apylinkę atsiųsti bent vieną atstovą, kuris yra atsakingas už apylinkės politinę veiklą ir, reikalui esant, šio atstovo išlaidas padengti iš apylinkės išdo. Taip pat tikimės susilaukti atstovų iš kitų Lietuvos reikalu besisielojančių organizacijų ir jų skyrių (ALT-as, Lietuvos Vyčiai, jaunimo organizacijos ir t.t.) Norime, kad šis seminaras būtų visų lietuvių Amerikoje darbo ir susiorganizavimo Lietuvos interesams susitelkimas.

Norintieji seminare daly-

vauti registruojasi JAV Lietuvių Bendruomenės būstinėje Chicagoje, 2713 West 71st Street, Chicago, IL 60629, telef. (312)-436-0197, fax. (312)-436-6909.

Seminaras vyks Sheridan national viešbutyje, Arlington, Virginia (prie National Airport). Kambario kaina \$72.00 nakčiai (nuo vieno iki keturiu asmenų kambaryje). Kambariai rezervuojami skambinant tiesioginiai viešbučiui telef. 1-703-521-1900. Svarbu užsisakyti lėktuvo bilietus kuo greičiau, nes nuo rugpjūčio 29 d. bilietų kainos labai pabrangs. Norintieji pasinaudoti grupine bilietų kaina (group rates) skrendant United ar American Airlines, prašomi skambinti 1-800-222-2499 (kalbėti su Veronica) kuo anksčiau, bet ne vėliau rugsėjo 12. Seminaras bus vedamas lietuvių ir anglų kalbomis, pagal reikalą.

JAV LB Inf.

VLIKAS REMIA LIETUVOS VYRIAUSYBĘ

Lietuvos užsienio reikalų ministrui A. Saudargui esant J.A.V., VLIKas nupirko telefakso aparatą užsienio reikalų ministerijos reikalams. Lietuvos vyriausybei yra nupirkti 2 "Hewlett Packard Laser printers" (kurie veikia kartu su kompiuteriais) ir šiomis dienomis jie bus pervežti į Vilnių. Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo Komitetas padengė Lietuvos užsienio reikalų ministro A. Saudargo išlaidas Kopenhagoje (CSCE Konferencijoje) ir jo kelionę iš Kopenhagos į Oslo ir atgal. Taip pat išmokėjo \$5,000.00 sumą Lietuvos vyriausybės nariams.

(E)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Mums rašo

Iš Vilniaus ...

Visų pirma – daug nuosirdžių linkėjimų iš mūsų žavios sostinės. Štai jau mėnuo, kai dėstau intensyvių anglų kalbos kursą dvejose įstaigose: Lietuvos Tarptautinių Organizacijų Komitete 3 valandas kasdien ir Medžiagų Paskirstymo Ministerijoje - 2 val. po pietų. Vartoju modernius metodus: dvi programas video-kasetėmis ir, žinoma, taip pat dar audio-kasetes ir knygas. Čia man atsiuntė iš Chicago užsakytus Transpak firmos multisisteminių televizijos aparatą, VCR ir magnetofoną.

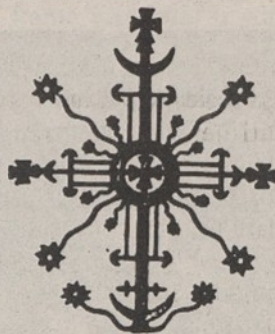
Laisvu laiku lankau įvairias gražias vietas, žaviuos Lietuvos laukais, miškais ir pievomis. Jaučiuosi kaip atvykusi namo po ilgų kelionių po pasaulį. Jaučiu didelę laimę vėl būti kovojančioj už laisvę Tėvynėj, matyti pro savo langą (18-me aukšte "Lietuvos" viešbutyje) Gedimino pilies bokštą, plevėsuojančią trispalvę, Trijų Kryžių kalną ir visą šio gražaus miesto panoramą.

Yra visai kitas jausmas, kito kio išpūdziai gyvenant ir dirbant Lietuvoje ilgesnį laiką, palyginus su mano ankstyvesniu viešėjimu kaip turistė. Kiekvieną dieną turiu progos stebėti tą nepalaužiamą, nepaprastai stiprią mūsų tautiečių dvasią, jų sugėbimą dirbti, kurti, žengti pirmyn šiose taip sunkiose jiems sąlygose. Taip norėtusi matyti daugiau visokeriopos pagalbos iš Š. Amerikos tautiečių ...

Šia proga norėčiau užsakyti "Dirvą" mano organizacijai, siunčiamą oro paštu. ...

Geriausios sėkmės visame kame!

Jadvyga Kuncaitienė

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventės minėjimas Bostone įvyks š.m. rugsėjo mėn. 16 d., 1 val. p.p. South Bostono Lietuvių Piliečių salėje. Iškilmingos Šv. Mišios, Šv. Petro bažnyčioje, 10:15 iš ryto, kuriose organizacijos yra kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Kaip kasmet, taip lygiai šiemet, Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktono ruošia Tautos šventės minėjimą, kuris vyks rugsėjo 9 d. Jis bus dviejų dalių, kurių pirmąją sudaro 10 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišios už Lietuvą, o antrąją tuoj po Mišių salėje po bažnyčia iškilmingas susirinkimas su atitinkama programa.

DARBO DIENOS PIKNIKAS

Tradicinis Darbo dienos piknikas rugsėjo 3 d. įvyks

Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolyno sodyboje, Thatcher gatvėje, Brocktone. Jis prasidedamas 11 val. ryto Šv. Mišiomis, po kurių įvairūs lietuviški užkandžiai, parodėlės, laimėjimai ir šokiai. Kas met piknikas sutraukia daug vietos ir apylinkės gyventojų.

PASITRAUKĖ

Laisvės Varpo angliškiosios dalies nuolatinis talkininkas Jonas Gedraitis, trečiosios kartos lietuvis, rugpiūčio 19 d. laidoje atsisveikino su Laisvės Varpo vadovybe ir klausytojais. Jo pasitraukimo priežastis – pasikeitimai darbe, iš kurio jam tenka duoną valgyti. Jo darbas Laisvės Varpe buvo garbės tarnyba, kurią jis pradėjo 1983 m. gegužės mėnesį, taigi, pasitraukė po 7 su viršum metų.

Kaip angliškosios programos dalies talkininkas Laisvės Varpe jis pasižymėjo

Vengrų Skautijos 80-je Jubiliejinėje stovykloje Loyola parke, netoli Toronto: s. Vytautas Sendžikas, v.s. Danutė Keršienė, sk. v. Gintaras Sendžikas, Vengrų Tarptautinio Sk. Vedėjas Stephen Sandor ir LSS Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė.

maloniū balsu, sąžiningu ir rūpestingu darbu, aiškiu minčių formulavimu. Ne tik vadovybė, bet ir klausytojai jo pasitraukimą apgailestauja.

Jono Gedraičio pasitraukimas iš Laisvės Varpo angliškosios dalies talkininkų iškelia du klausimus: Pirmą, anglų kalba Laisvės Varpe reikalinga ar ne? Šiuo klausimu nėra aiškaus atsakymo. Vieniems atrodo, kad taip, o kitiems, kad ne. Dabar laukima klausytojų pasisakymo tuo reikalu. Jei klausytojai jos nepageidauja ir neprisideda prie išlaidų padengimo, tai nėra prasmės toliau perduoti programos dalį anglų kalba. Antra, jei paaiškėtų, kad vis dėlto angliškoji programos dalis nepanaikintina, tai reikėtų, kad į jos paruošimo ir atlikimo darbą įsijungtų nauji talkininkai.

RENGINIAI

– Lapkričio 10 d. 6 val. 30 min. vakaro Sandaros sa-

lėje, 30 Intervale St., Brocktone metinis Balfo 72-tro skyriaus pobūvis.

– Lapkričio 17 d. 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių

Piliečių d-jos salėje Tautinės sąjungos Bostono skyriaus veiklos 50 metų sukakties minėjimas ir Dirvos jubilėjaus vajeas vakaras.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO LEMONTE TALKININKAI

Daugybę įvairiausių nuomonių tenka Pasaulio Lietuvių Centro pertvarkytą pobūvių salę. Nieko nuostabaus – kiek žmonių, tiek nuomonių! Skirtingos pažiūros, skirtingas amžius, skirtingi charakteriai. Tačiau daugiau nei pusė žmonių atvirai reiškia savo susižavėjimą.

Diskusijos dėl kilimo ir sienų spalvos, užuolaidų, kainų, Pasaulio lietuvių centre vyko ne vieną savaitę. Sprendimus, kaip ir dera demokratinėje šalyje, lėmė balsų dauguma. Lemiamą žodį buvo nutarta suteikti diplomuotiems dekoratoriams. Tvarkyti Centro didžiąją salę buvo paprašyta Loreta Augaitienė.

Loreta Centro valdybai ir tarybai pateikė kruopščiai parengtą planą ir sąmatas. Darbams prasidėjus, Centre ją matėme kiekvieną dieną – ir ankstų rytą, ir vėl vakarą. Ji nuosirdžiai stengėsi gerai atlikti tą darbą, kuris buvo jai patikėtas. Ji pati ieškojo geriausių ir pigiausių darbininkų, pati juos prižiūrėjo. Loreta buvo čia, kai klojo parketą ir kilimą, dažė sienas ir kabino užuolaidas. Ji nuolat klausinėjo mūsų, kaip atrodo salė, ar ji patiks žmonėms, ar viskas padaryta taip, kaip buvo numatyta iš pradžių. Į darbų pabaigą Centran atsikraustė ir jos vyras Romas su savo vyrais, nešini dažų kibirais ir kita reikalinga įranga. Jie net kelias dienas be atokvėpio dažė salės sienas. Dažytojams reikėjo išgauti tokius spalvos niuansus, kad nebūtų per rausva ir per šalta ir kad prie kilimo gražiai derėtų. Paskutinis dažų sluoksnis buvo tepamas jau tada, kai buvo paklotas kilimas, kad dėl jo ir sienų derinio nebekiltų jokių abejonių. Užtat, kada darbas buvo baigtas, daugelis pripažino, kad

salė atrodo gerai.

Loreta Augaitienė nuo vaikystės domėjosi vidaus pastatų dekoravimu. Kolegijoje studijavo grafikos dizainerio specialybę. Dabar ji jau dvejus metus sėkmingai dirba interjero dizainere Alek Design kompanijoje. Kadangi žinių niekada nėra per daug, Loreta toliau tobulinasi vienoje iš garsiausių Amerikos mokyklų – Harington Institute of Interior Design.

Loreta Augaitienė už savo nelengvą darbą nepaėmė iš Pasaulio lietuvių centro jokio atlyginimo. Įvairių darbų čia už nepaprastai mažą arba ir iš viso be jokio užmokesčio yra atlikę jos vyrai Romas. Jis išdažė Centro sporto salę, "Žiburėlio" Montessori vaikų mokyklėlės patalpas.

Visi prisimename, kaip buvo ruošiamasi atidaryti parodas Lietuvių dailės muziejuje. Jau buvo likusios kelios dienos iki skelbtos parodų atidarymo dienos, o patalpos dar nė nebuvo pradėtos dažyti. Parodų rengėjas Emilijus Holanderis jau pradėjo svaitytis žaibais ir pranašauti neišvengiamą renginio žlugimą. Didžiulės meno galerijos patalpas Romas Augaitis išdažė per pusantros paros. Parodos buvo atidarytos laiku. Daugybė susirinkusių svečių tada išreiškė vieną nuomonę – tokio renginio Chicagoje ir jos apylinkėse nėra buvę jau dešimt metų. Ir jei parodų atidarymas pavyko, tai nemažas ir Romo Augaičio nuopelnas.

Nelengva išlaikyti tokį milžinišką Pasaulio lietuvių centro pastatą. Sėkmė priklauso nuo kiekvieno iš mūsų, nuo mūsų santarvės ir bendro darbo. Nemažas būrys talkininkų padeda tvarkyti Centrą. Tarp jų Loreta ir Romas Augaičiai. Ačiū jiems!

Angelė Kavakienė

Instruktorė s. Valentina Bulotienė su darbščiais "vilkais" "Atgimimo" stovykloje, Romuvoje ...

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

FSLIC
FEDERAL SAVINGS
LIQUIDITY INVESTMENT CENTER

Abiturientų išleistuvės Vasario 16 Gimnazijoje

1990 birželio 21 septyni abiturientai baigė laikyti pasakutinius egzaminus. Birželio 22 Gimnazija suruošė jiems išleistuves. Prie šventiškai paruoštų vakarienės stalų susėdo visi abiturientai su saviškiais, visi mokiniai, mokytojai su šeimomis, ūkio personalas ir keletas svečių.

Po vakarienės pirmasis prabilo direktorius Andrius ŠMITAS. Savo kalboje jis pabrėžė lietuvių kalbos svarbos padidėjimą ryšium su nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimu. Šiandien Vilniuje darbuojasi keletas buvusių mūsų mokyklos mokinių. Vokiečių įmonės jieško lietuvių kalbą mokančių tautojų. Linkėjo, kad šiemetinės laidos abiturientai įsijungtų į tautinį darbą tiek Vokietijos lietuvių bendruomenėje, tiek Lietuvoje.

Po kalbos gauti brandos atestatai įgalins jų savininkus studijuoti norimus mokslus. Gimnazijos baigimo dokumentus įteikė alfabetine tvarka. Išdalijęs atestatus direktorius pastebėjo, kad gal kam mokyklos ir bendrabučio tvarka įkyrėjo ir džiaugiasi jos atsikratę, bet netrukus įsitikins, kad ji buvo reikalinga. Su atestatais norėjo įteikti po vertingą knygą ir jas jau užsakė, bet pasirodė, kad seniau užsakytos jau išpirtos, o vėliau užsakytų dar negauta. Pažadėjo įteikti jas vėliau.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas LIPŠYS, kreipdamasis į abiturientus tarė, jog šioje mokykloje jie yra praleidę gražiausius savo gyvenimo metus. Jie nebesugrąžinami. Paaiškinęs ką reiškia Vasario 16 vardas, ragino visus stoti į Vokietijos lietuvių Bendruomenę, kuri įkūrė šią Gimnaziją, nupirko jai Romuvos sodybą ir ilgą laiką ją išlaikė. Įteikė po vieną egz. Jono Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva".

Abiturientų klasės auklėtojas Aloys WEIGEL: abiturientų pabaigtuvės yra džiugus įvykis ne tik abiturientams, bet ir jų mokytojams. 6 metus dirbdamas su šia klase, gerai visus pažino. Čia kalbėtojas apibūdino kiekvieną abiturientą, ypač pabrėždamas jų juokingąsias savybes. Šiandien žino, jog užsimezgęs ryšys ilgai truks. Dėkojo tėvams už patikėjimą vaikų, kuriuos šiandien, kaip klasės auklėtojas, jau subrendusius grąžina.

Ateitininkų globėja Marytė ŠMITIENĖ sveikino visus abiturientus, ypač Virginijų Joci, kuris nuo pirmųjų Romuvoje buvimo dienų įsi-

jungė į ateitininkus. Padovanojo albumą nuotraukų, vaizduojančių viešuosius jo pasirodymus.

Vicedirektorius Ronaldas TESNAU teigė, kad jo santykiai su abiturientais buvo tamprūs. Pokalbiai įvairiais klausimais kartais užtrukdavo iki vidurnakčio. Į abiturientų auklėjimą buvo įdėta dalis širdies, kurią išėdami jie išsineša.

TSRS kultūros ministro įgaliotinis Lietuvos reikalams Jonas SIDARAVIČIUS iš Vilniaus atvežė ir kiekvienam abiturientui padovanojo po seniausią Vilniaus miesto grafinį paveikslą.

Tėvų komiteto pirmininkas Ričardas BALIULIS nurodė, kad septynių abiturientų paruošimu rūpinosi daugiau nei 15 asmenų. Didžiausia padėka priklauso jų klasės auklėtojai A. Weigelui. Kvietė neužmiršti Gimnazijos, kurioje subrendo. Pažadėjo kiekvienam dovanoti po knygą.

Abiturientų vardu Virginijus JOCYS dėkojo mokytojams, ilgai ir kantriai ruošusiems abiturientus gyvenimui, ir už įteiktas bei pažadėtas dovanas. Didžiausia dovana – brandos atestatas. Jis pravers duris tolimesniam gyvenimui. Atsisveikina su Gimnazija, kurioje ateity bus tik svečiai.

Andrius MALINAUSKAS pakartojo V. Jocio mintis vokiškai su savo papildymais. Tanja Griunvaldaitė ir Erika Lesmanaitė įteikė gėles bei dovanėles mokytojams ir bendrabučio vedėjoms-ams.

Po išleistuvių vakarienės pilies kopytėlėje jaunimas meldėsi. Šv. mišias aukojo kapel. kun. E. Putrimas. Vietoje pamokslų V. Jocy's dėstė moksleivio kontroversines mintis apie tai, kaip skirtin-gai atrodo jo elgesys bendrabučio vedėjų akyse ir Kristaus mokslo šviesoje. Vakare parke sukurtas abiturientų laužas. Čia su abiturientais atsisveikino mokiniai jaunatvišku būdu.

ABITURIENTAI

Brandos egzaminus šiemet laikė 7 abiturientai. Išlaikė visi.

Marius BALIULIS gim. 1968 balandžio 19 Bremene. Pradžios mokslus išėjo Hamburge. Į Gimnaziją įstojo 1984 IX klasėn. Dainavo chore, grojo orkestre, žaidė krepšinį. Šią Gimnaziją yra lankę ir jo tėvai, o sesutė Dailytė yra baigusi ją praėjusiais metais. Visa šeima – VLB Hamburgo apylinkės nariai.

Tanja GRIUNVALDAITĖ gim. 1970 lapkričio 28 Bremene. Pradžios mokyklą

... ir brolis kun. A. Saulaitis, S.J. su vyr. skautėmis ir vadovėmis ...

pradėjo lankyti 1977 Mayenburge ir baigė 1981 Huttenfelde. Tais pačiais metais įstojo į Vasario 16 gimnazijos V klasę. Dainavo chore, šoko tautinius šokius. Skautė. Dalyvauja Hemsbacho TV Jazz šokių grupėje. Mėgsta jojimo sportą. Gyvena pas tėvus Huttenfelde. Sesutė Gabrielė irgi yra mokiusis Vasario 16 gimnazijoje, o motina daug metų joje virėjavo.

Virginijus JOCYS gim. 1970 sausio 31 Naustuburiuose, Šilutės rajone. 1976 su tėvais atvyko į Vokietiją. Pradžios mokyklą baigė 1980 Pfullendorfe. 1981 įstojo į Vasario 16 gimnaziją. Skautas ir ateitininkas. Buvo Vysk. M. Valančiaus moksleivių kuopos pirmininkas. Dainavo chore ir dainų grupėje, grojo orkestre, šoko tautinius šokius; patarnavo kunigui per šv. mišias. Du kartus laimėjo Huttenfeldo stalo teniso pirmenybes. Lavinosi karati, žaidė futbolą. Rašė ir deklamavo eilėraščius, laimėdamas I vietą Gimnazijos varžybose. Gyvai reikšėsi muzikoje, kurdamas tekstus ir juos interpretuodamas. Roko grupės Ego vadovas. 1989 gastroliavo Lietuvoje, koncertuodamas įvairiuose miestuose. Daug savo roko muzikos turi įrašęs į kasetes. Tėvai 1988 grįžo į Lietuvą. Jau turi kvietimą atlikti karinę prievolę. Po to žada studijuoti muziką bei literatūrą ir vokiečių bei anglų kalbas.

Valdas KUZMINSKAS gim. 1968 vasario 6 Šilutėje. 1982 su šeima atvyko į Vokietiją ir tais pačiais metais įstojo į Vasario 16 gimnazijos VIII klasę.

Erika LESMANAITĖ gim. 1968 rugsėjo 14 Lumpėnuose. Su šeima atvykusi į Vokietiją, 1987 įstojo į Gimnazijos XI klasę. Šoko tautinius šokius, dainavo chore.

Andrius MALINAUSKAS gim. 1970 kovo 6 Hamburge, kur išėjo ir pradžios

PAGALBA LIETUVAI

Rugpiūčio 21 d. Philadelphijoje buvo pakrautas "Gyvybės Lietuvai" 40 pėdų ilgio kontaineris su vaistais ir mediciniais reikmenimis. Siuntą suorganizavo Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa.

Konteineryje patalpinta daug sunkios aparatūros, kuri bus naudojama Lietuvos ligoninėse. Vežami du centrifugai, rentgeno mašina, rentgeno filmos aiškinimo aparatas, švietimui specialios lovos ir pan. Taip pat, nemažai parūpinta chirurginių reikmenų. Šią aparatūrą išrūpino dr. Jonas Gintautas, LKRŠalpos Medicininės Pagalbos Komiteto pirmininkas. Konteineryje pakrauta ir 100 dėžių medicininių knygų bei žurnalų. Siunta buvo suvežta į šv. Andriejaus parapijos patalpas Philadelphijoje ir kruopščiai globojama klebono kun. Kajetono Sakalausko. Philadelphijos Vaistų Vajaus Komiteto vadai Algis Danta ir Renata Kučienė, kartu su J. Dantiene rūpinosi mašinų aptvarkymu ir paruošimu transportui. Suvežimu iš įvairių rytinio pakraščio miestų rūpinosi Viktoro Pau-

mokslą. Į Vasario 16 gimnazijos VIII klasę įstojo 1985. Dainavo chore ir grojo orkestre bei mokinių roko grupėje EXPORT bosine ir paprasta gitara. Nuo 1988 – Vokietijos liet. jaunimo sąjungos valdybos sekretorius. 1989 dalyvavo LITUANIKOS suvažiavime Lietuvoje. Ketina studijuoti politinius mokslus Berlyne.

Andrius NEUBERTAS gim. 1969 spalio 21 Rastatte. Ten pat ir pradžios mokslą išėjo. 1982 įstojo į Gimnazijos VII klasę. Buvo skautas, dainavo chore. Iki pilies gaisro 1984 gyveno Gimnazijos bendrabuty, o vėliau – pas tėvus Huttenfelde. Dabar eis atlikti karinės prievolės. Jei patiks, pasiliks ten ir vėliau.

liaus bendrovės pareigūnas J. Laucius.

Daug prie šios siuntos prisidėjo Baltimorės lietuviai, vadovaujami Rosemary Dragūnaitės, Remigijaus Balčiūno ir dr. Onilės Šeštokienės, kurie surinko iš jų apylinkėse esančių vaistų ir reikmenų bendrovių reikalingų instrumentų, medikamentų. Baltimorės lietuviai ypatingai didelį kiekį paaukojo "Gyvybės Lietuvai" insulinui švirkštų. Loretos Stukienės vadovaujama grupė New Jersey Americans for an Independent Lithuania paaukojo našlaičiams rūbų. Prie siuntos taip pat prisidėjo dr. Rimas Ignaitis, Wise Drugs ir J. Vizbarienė su daiktų ir vaistų aukomis. Į siuntą įtraukta ir 71 dėžė Amerikos afganų grupės paaukotų vaistų ir reikmenų. Prie transporto išlaidų prisidėjo Orlando lietuvių grupė, vadovaujama dr. Sauliaus Jankausko, A. Šumano ir B. Grajauskienės ir Brazilijos lietuviai, vadovaujami kun. Šeškevičiaus. Didžiausią dalį išlaidų padengė Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa.

Visa siunta eis Lietuvos CARITAS organizacijai, kuri rūpinsis jos išplatiniu, koordinuodama dalinimą su Lietuvos Sveikatos Ministerija. Pakrovus konteinerį, LKRŠalpos transporto viršininkas Andrius Adams pareiškė: "Nors čia buvo didelis darbas ir sunkus, tikimės, kad jis Lietuvai padės šiuo lemiamu momentu. Aparatūra bus naudinga jiems dar daug metų, atkuriant visą gydymo sistemą."

(LIC)

AUTO UPHOLSTERERS

Auto glass & upholstery company will help top Upholsterer relocate to Baltimore, MD. Experience with convertible tops & interior trim a must. Excellent pay & health benefits.

301-591-4019

Call 24 Hours.

Kelias sunkus, bet aiškus

1990 kovo 11 Lietuvos Aukščiausios Tarybos Aktas dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo visų pasaulio lietuvių buvo sutiktas su dideliu džiaugsmu. Tą Aktą vaizdavomės kaip pavaros saulutės patekėjimą, kuriai sušvitus, daug kas tikėjomės, staiga ištirps stori okupacijos ledai ir per dieną sužaliuos tėvynės laukai.

Riedant džiaugsmo ašaroms, daugelio rimčiau galvojančių veiduose rodėsi ir susirūpinimo raukšlės. Buvo aišku, jog Nepriklausomybės atstatymo aktas nėra burtininkės lazdelė, kuria pamojus pranyks iš Lietuvos sovietiniai daliniai su savo raketomis ir tankais, galvotrukčiais išsinešdins maskvinis saugumas, atsivers sienos. Dešimtmečiais statytą okupacijos mūrą negalima juk per dieną nugriauti. Nebent tik tuo atveju, jei Sovietų Sąjungoje kiltų kruvina revoliucija. Bet tada ir Lietuva be kraujo praliejimo neapsieitų.

Jokia tauta negavo nepriklausomybės be kovos ir aukų. Džiaugsmo vėliavoms plazdant, kovo 11 turėjo būti aišku, kad ir Lietuvos kelias į Nepriklausomos valstybės atstatymą bus ilgas ir duobėtas. Netrukus teko pajusti maskvinės blokados "malonumus". Kariniai daliniai ne tik kad nebuvo atšaukti, bet dar sustiprinti. Sienos ne tik kad neatvertos, bet dar sklandžiau užtrenktos. Maskvinis saugumas irgi nepaleistas į pensiją.

Nors dėl blokados Lietuva turėjo milijoninius nuostolius, bet ir susilaukė ne tik laisvojo pasaulio kraštų, bet ir sovietinių tautų užuojautos ir pritarimo. Tai didelis Kovo 11 akto laimėjimas. Maskva priversta sėsti už derybų stalo su Lietuva, apie kurias anksčiau nei girdėti nenorėjo. Jos bus ilgos ir sunkios. Neteks per daug stebėtis, jei ne visi lietuvių reikalavimai iškart bus patenkinti.

Lietuvių derybininkai turi aiškiai nubrėžtą tikslą – Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymą. Jie reikalingi Lietuvos gyventojų ir užsienio lietuvių paramos. Mūsų visų žvilgsnis turėtų būti nukreiptas į kalną, kurio viršūnėje spindi Nepriklausomybės žvaigždė. Su mumis į jį kopia ir latviai su estais. Ta žvaigždė žavi ir vilioja ir kitas Sovietų Sąjungos tautas.

Kad parama į nepriklausomybę žengiančiai tautai būtų išreikšta ne tik žodžiais, Vokietijos LB valdyba pakvietė Vokietijos lietuvius bei jų draugus aukoti Lietuvos atstatymui ir susilaukė gyvo atgarsio. Į tam reikalui atidarytą sąskaitą (Volksbank

Kreis Bergstrasse eG. Konto Nr. 8 9516 08, BLZ 509 914 00, 6840 Lampertheim) iki šiol suplaukė per 20.000 DM. Tikimės, kad aukos nenustos plaukusios. Tai geriausias įrodymas, kad nesame abejingi brolių ir sesių pastangoms nusimesti maskvinės okupacijos jungą.

Paralelių susikirtimo link

Prieš pusantų metų lietuviai Lemonte nupirko didžiulį pastatų kompleksą ir ten įkūrė Pasaulio lietuvių centrą. Deja, šis pavadinimas susilaukė ir kritinių pastabų iš tų žmonių pusės, kurie mano, kad Pasaulio lietuvių centras gali būti tik Lietuvoje. Kaip antiargumentas jiems paprastai pateikiamas faktas, kad Amerikoje yra apie 40 Pasaulio prekybos centrų, ir niekam nekyla norų tam prieštarauti. O juk po visą pasaulį išblaškytiems lietuviams dar ir šiandien ne itin lengva lankytis Lietuvoje ir ten nevaržomai vystyti savo veiklą. Tuo tarpu Centras Lemonte be jokios abejonės turi puikių perspektyvų tapti vienu iš žymiausių lietuvių židinių išeivijoje. Jo veiklos tikslas toks pat, kaip ir kitų lietuvių centrų: būti vieta, kur mes, lietuviai, kokiame pasaulio krašte negyventume, galėtume visi susirinkti, kur mes būtume visada laukiami. Jau ir šiandien, pačioje gyvavimo užuomazgoje, čia nuolat pilna žmonių – įvairaus amžiaus, iš įvairių pasaulio šalių. Tad kodėl ji netinka vadinti Pasaulio lietuvių centru?

Panašiai tuo pačiu metu, kaip ir Lemonte, Kaune buvo įsteigtas Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras. Abiejų centrų užduotys ir tikslai – labai panašūs. Iki šiol jie veikė atskirai, nesiedami savo veiklos. Neseniai iš Kauno į Lemontą atkeliavo laiškas, kuriame išreikštas pageidavimas abiems centrams dirbti drauge, bandoma aptarti bendradarbiavimo galimybes. Laiške rašoma: "Mes esame pasiruošę pakviesti pas save išeivijos saviveiklos ir meno meistrus, organizuoti jų kūrybos pristatymą Lietuvoje, surasti jiems kūrybinio bendradarbiavimo partnerius. Mielai galėtume prisidėti, organizuojant Lietuvos kūrėjų ir meno žmonių išvykas į Ameriką, jų kūrybos pristatymą ar atstovavimą Lemonto Centre. Tačiau mes norėtume, kad mūsų menininkų pristatymas pagal galimybes neapsiribotų vien lietuviška bendruomene. Jūs, mūsų sėsės ir broliai, jau esate išvaikščioję amerikietiškus gyvenimo kelius, tie keliai

Kita Vokietijos lietuvių ir jų pagalbos Lietuvai programa yra lietuvių kultūros instituto vykdomas vaistų vėjus. Jau sutelkti ir išsiųsti dideli kiekiai, verti šimtus tūkstančių DM. Vėjus tęsiamas, vaistai plaukia ir nuolat persiunčiami į Lietuvą. Aukotojai tiek pinigais, tiek ir vaistais gali savo aukas nusirašyti nuo mokesčių.

(Vokietijos LB Inf.)

Jums pažįstami. Todėl mes tikimės Jūsų paramos, pristatant Lietuvos meną ir kūrybą plačiai Amerikos visuomenei, norėtume su Jūsų pagalba padėti mūsų kultūros žmonėms ir jų kolektyvams užmegzti tiesioginius bendradarbiavimo ryšius su JAV kultūros organizacijomis ir institucijomis, tiek palaikomos valdžios, tiek ir visuomeninėmis ir privačiomis. Norėtume pakviesti į Lietuvą ir grynai amerikietiškos kultūros atstovus ir kolektyvus, nes šiandien kaip niekad svarbu plėsti Lietuvos ryšius ir pristatyti mūsų Tėvynę pasauliui visose šalyse.

Savo ruožtu, kultūros srityje bendraujant su išeivija, mes turime grynai ir specifinių planų. Paminėsiu tik du. Gal jie Jus sudomins ir Jūs rasite galimybę kuo nors prisidėti.

Mes pradėjome Kaune, prie Vytauto Didžiojo universiteto, steigti Lithuanistikos institutą, kuris savo tyrimuose orientuotųsi į išeivijos istorijos ir kultūrinio gyvenimo panoramos tyrinėjimą, krikščioniškosios tradicijos įtaką Lietuvos kultūros formavimuisi. Šie klausimai pokario metais Tėvynėje dėl visiems suprantamų priežasčių nebuvo tyrinėjami. Todėl norime sukaupti visą išeivijoje išleistų spaudinių biblioteką. Kadangi spaudinius siųsti paštu gana brangu, nutarėme juos siųsti laivais (konteineriais iš Montrealio). Šiuos klausimus Montrealyje kuruoja prof. Henris Dauderis.

Kadangi lietuviška dvasia išeivijos kolonijose palapsniui silpsta, norime pagaminti kelių serijų dokumentinį filmą, kuris pasakotų išeivijos gyvenimą ir kūrimąsi JAV (Senoji karta Pensilvanijos kasyklose ir pokario emigracijos banga), Kanadoje, Australijoje, Lotynų Amerikoje ir Europoje, ypač Vokietijoje po karo. Norėtumėte žinoti, kokios išeivijos pajėgos prie to projekto įgyvendinimo galėtų prisidėti. Savo ruožtu norėtume pasiųsti į JAV 2–3 žmonių kūrybinę grupę. Nekantriai lauksiu atsakymo iš Pasaulio lietuvių Centro Lemonte."

Džiugu, kad vis populiaresnis darosi mūsų Centras

Dr. Petrą Pamataitį amžinybėn palydėjus...

Dr. Petras Pamataitis

A.A. Petras Pamataitis gimė 1900 m. sausio mėn. 19 d. Bosuose – Kupriuose, Kidulių vls. Šakių aps. Nepriklausomybės kovų metu nuo 1919 m. tarnavo kariuomenėje. 1928 m. baigė Kauno suaugusiųjų gimnaziją, o 1932 metais Vytauto Didžiojo Universitete, teisių fakultete teisių skyrių. Nuo 1925 m. dirbo kriminalinės policijos tarnyboje. Savo energiją ir moksle įgytomis žiniomis padėjo tobulinti kriminalinę tarnybą. Rengė kadrus, buvo aukštesniosios policijos mokyklės kriminalistikos lektorius. Rašė "Kriminalistikos žinyne" ir "Policijos" žurnale, skaitė daug viešų paskaitų.

1933–44 m. (su pirmosios bolševikų okupacijos pertrauka) kriminalinės policijos viršininkas. 1934–40 m. Lietuvos atstovas tarptautinėje kriminalinės policijos

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

Lemonte, kad apie jo veiklą sužino vis daugiau žmonių visame pasaulyje. Bet dar džiugiau matyti, kad dvi viena veiklos tikslą turinčios ir paraleliai veikiančios organizacijos pagaliau pasuko suartėjimo link. Gal su laiku šie du centrai susilies į vieną, tik dalis jo veiks Lietuvoje, kita – šiaurės Atlanto. O bendras darbas visada duoda gerų rezultatų!

Jei turite pageidavimų, pasiūlymų, parašykite arba paskambinkite mums:

**Pasaulio lietuvių centras,
511 E. 127 th St.,
Lemont, IL 60439.
Tel.:(708) 257-8787.**

komisijoj ir jos vicepirm, nuo 1935 m.

1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, 1949 m. Heidelbergo universitete už disertaciją įsigijo teisių doktoratą.

1949 m. emigravo į J.A.V. Los Angeles miestą. Amerikoje dr. Petrui Pamataičiui neteko dirbti savo specialybėje. Per ilgus 38 metus Los Angeles gyvenime jis aktyviai reiškėsi lietuviškoje veikloje. Priklausė A.L.T.S-gos skyriui, vienas iš pagrindinių lietuvių Tautinių Namų ir lietuvių Kredito Kooperatyvo steigėju ir jų valdybų narys. Buvo Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ir Fondo pirmininkas, lietuvių Bendruomenės ir Amerikos lietuvių Tarybos valdybų narys. Priklausė Teisininkų draugijai ir Rezoliucijų Komitetui. Vadovavo lietuvių Evangelikų Liuteronų veiklai būdamas jų komiteto pirmininku. Aktyvus lietuvių spaudos bendradarbis, amerikiečių spaudoje dažnai keldavo Lietuvos ir lietuvių reikalus.

1990 m. liepos mėn. 26 d. Albuquerque, N.M. po ilgų ir sunkių ligų mirties Angelas pasišaukė į amžinybę taurų lietuvių dr. Petrą Pamataitį, palikusi dideliame nuliūdime savo mylimą žmoną Elvyrą, dukrą Iną, jos šeima ir gimines.

A.A. dr. Petras Pamataitis patrijotas lietuvis, religingas, gero charakterio žmogus, tolerantas, visuomeninėje veikloje mėgiamas ir sugyvenamas, tad nenuostabu, kad jį visi gerbė ir mėgo. Jis visada liks mūsų prisiminimuose brangi ir miela asmenybė. Tegul Aukščiausias suteikia jam Amžiną ramybę.

Antanas Mažeika

Jonas Juodikį prisimenant

Dr. Jonas Juodikis (1936 m. nuotrauka)

1990 m. liepos 2 d. vakare savo namuose (condominium), St. Petersburg Beach, Floridoje užgeso dr. Jono Juodikio gyvybė. Velionis buvo taurus lietuvis, didžiai socialus žmogus, visad padedęs artimui, neolituanas, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos, Susivienijimo Lietuviam Amerikoje, ir kitų organizacijų narys. savo ruožtu jis buvo eilės profesinių Amerikos draugijų ar klubų narys.

Kilimu Jonas Juodikis Lietuvos Aukštaitijos sūnus. Gimęs Rėklių kaime, Pinavos vls., Panevėžio aps., 1909 m. sausio 2 d.. Velionio tėvai, Matas ir Karolina Venckūnaitė Juodikiai, užaugino ir išmokslo gražią ir gausią šeimą.

Velionis Jonas Juodikis studijavo (1927-1932) ekonominius mokslus Vytauto Didžiojo universitete, Kaune. Labai gerai atlikęs diplominių darbų: "Pirmasis Lietuvos organizacijų surašymas 1931. XII-31", gavo diplomuoto ekonomisto diplomą ir vardą.

Gavęs diplomą Jonas nuėjo dirbti į Lietuvos Finansų Ministerijos Mokesčių departamentą, apskrities mo-

kesčių inspektoriumi, berods, Panevėžyje. Netrukus buvo perkeltas į centrą, referentu. Šiose pareigose išbuvo iki bolševikų okupacijos (1940). Okupacinius metus (bolševikų ir vokiečių-nacių) praleido, gyvendamas Vilniuje. 1941-44m. dirbo vaisių konservavimo bendrovėje, direktoriumi. Turėjo ryšį su antinacine lietuvių rezistencija, ją rėmė.

Iš Lietuvos Juodikiai pasitraukė į Vieną, bet netrukus persikėlė į Insbruką, Austrijoje. Čia Jonas išsiregistravo į Leopold-Franz universitetą, siekdamas pagilinti ekonominį žinyną. Šias studijas vainikavo daktaro (politinių mokslų) laipsniu. Insbruke gyvenant dr. Jonas Juodikis buvo paskirtas ir sekmingai dirbo, kaip Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis Tyrolio srities lietuviams.

1949 m. Juodikiai imigravo į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Čia Velionis Jonas greit suprato, kad kitų kraštų mokslo pažymėjimai mažiau vertinami, negu šio krašto mokyklų... Jis energingai metėsi į tolesnį mokymąsi jo žodžiais: "dieną – įstaigoje, naktį – mokyklo-

je". Tad Jonas Northwestern Universitete išklausęs reikiamus kursus ir išlaikęs egzaminus, įgyjo Certified Public Accountants teises. Ir tuo dar nesitenkino. Tik ką prasidėjusioje elektronikos mąšinų eroje, Jonas lankė ir baigė kompiuterio mokyklą. Į klausimą (atsimenu, prie brido stalo), ar tas mokslas Tau reikalingas, Jonas šypsodamasis atsakė: aš esu pasirengęs ir kompiuterių gadynei!

Chicagoje Juodikių šeima išgyveno gerus trisdešimt metų. Algis (sūnus) čia mokslinosi ir gavęs inžinieriaus teises išsikėlė į Kaliforniją. Jonas ir Stefanija (mirus 1983 m., St. Petersburg, Beach) Chicagos lietuvių bendruomenėje gražiai reiškėsi, su visais bendravo.

Velionis Jonas turėjo pakelti širdies by – pass operaciją. Ligoninėje dėl stokos priežiūros, pats ligonis sužalojo save ir liko invalidu. Taip vargo metus. Labai pamažu ligonio sveikata gerėjo, bet štai, liepos 2 d., užmigęs nebeatsikėlė (died of natural causes chronic obstructive pulmonary disease).

Šviesios atminties Jonas Juodikis paliko sūnų Algį, žmoną Reginą Juškevičiūtę, keturis brolius, dvi seseris. Velionio palaikai padėti Memorial Parko mauzoliejuje.

Mečys Valiukėnas

LSS PRIEŠRINKIMINIS SUVAŽIAVIMAS

Baigiantis vadovybės trijų metų kadencijai, LSS Brolija ir Sesijs š.m. rugsėjo 15-16 d.d. šaukia priešrinkiminį suvažiavimą Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonite, IL. Kviečiama taip pat ir ASS – visi nariai-ės, ypač dalyvaują rinkimuose.

Suvažiavime bus pristatyti kandidatai į 1990-93 m. kadencijos vadovybę, aptarti aktualūs Skautijos ir bendrieji reikalai, pabendrauta. Šeštadienį girdėsime adv. P. Žumbakio paskaitą "Lietuvos derybos su Sovietų Sąjunga", o sekmadienį s. Zita Čarneckaitė-Rohbar kalbės "Žvelgiant pirmyn" tema.

Suvažiavimo atidarymas šeštadienį, 9 val. ryto, uždarymas sekmadienį, 1 val. Po to seks Chicagos tuntų prisistatymo sueiga.

Paraleliai ten pat vyks vyr. skaučių, sk. vyčių, gintarių ir budžių suvažiavimas į kurį jie kviečia prit. ir jūrų skautus-skautes.

Nakvynei vietos yra rezervuotos visai artimoje D-Lux Budget Inn, Tel. (312) 257-6688. Maistą gausime pačiame Centre.

Registruotis pas j.ps. Vilytę Lendraitienę - 12513 East Navajo Drive, Palos Heights, IL 60463, tel. (708) 388-2041 – iki rugsėjo 5 dienos.

Pagalba Lietuvos kovai...

Didieji Lietuvos įvykiai 1990 m. pradžioje Lituaniškos Tyrimo ir Studijų Centrai suteikė daug progų patarnauti Amerikos spaudai, radio ir televizijai su informacija ir komentarais. Į mus kreipėsi net Japonijos televizija.

Pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas, lankydamasis Vilniuje, komentavo įvykius MacNeil-Lehrer News Hour programoj, rodomoj per Public Broadcasting System. Sekančią dieną, girdėjome palankių atsiliepimų iš Floridos, Texas ir Kalifornijos, kartu su prašymais žinių apie LTSC veiklą.

Vėliau, jau Chicagoje, dr. Račkauskas su ALTO ryšių direktore Daiva Meiliene bei kongresmanu Richard J. Durbin, kuris kalbėjo iš Washingtono, gynė Lietuvos interesus WTTW Chicago Tonight diskusijų programoje.

Telefonu, raštu ar asmeniškai teikti mūsų duomenys bei nuomonės apie Lietuvos kovą buvo naudingi eilei žurnalistų... o per juos, ir bendram reikalui.

Pirmaujančio Amerikos inventuotojų žurnalo Forbes viena vyresnioji redaktorė prieš kelionę į Lietuvą informavosi pas mus asmeniškai bei pakartotinai telefonu. Jai buvo nurodyta eilė kontaktų pasikalbėjimams Lietuvoje. Jai grįžus, LTSC vicepirmininkas dr. Robertas Vitas skubiai išvertė jos paršivežtus Lietuvos valdžios ekonominių reformų planus. Forbes žurnale jos straipsnis ir labai palankus leidėjo vedamasis pasirodė balandžio gale.

Chicago Tribune vienos savaitės bėgyje keturis kartus kreipėsi į LTSC ir gavo plačios informacijos telefonu. Kaip dažnai atsitinka, tik mažas dalis pateko į laikraštį.

Krizei aštrėjant ir blokada prasidėjus, dr. Vitas ir Daiva Meiliene buvo pakviesti WGCI radio ir vienoj ypač afro – amerikiečių mėgiamoj programoj apie va-

landą atsakinėjo į studijon telefonuotus žmonių klausimus ir komentarus.

Pas mus lankėsi Fort Wayne Journal-Gazette redaktorė iš Indianos. Ši žurnalistė taip susižavėjo LTSC muziejais, kad sugrįžo dar kartą ir praleido dar tris valandas Jaunimo Centre. Jos išpūdžiai ir igyta simpatija Lietuvai buvo tokie stiprūs, kad jos ilgame straipsnyje dominavo visų lietuvių kova už savo tautinį identitetą. Straipsnis gavo svarbiausią vietą dienraščio sekmadieninėje laidoje.

Etnine kultūra domėjosi ir kitas svečias, Copley News Service straipsnių rašytojas. Iliustracijai pasirinko Lietuvos valstybingumo simbolį, Vyties emblemą. Jo straipsnis pasirodė laikraščiuose su tokiomis antraštėmis kaip "Lithuanian Center Saves Heritage."

Neaplenkė LTSC ir Chicagos lietuvių lankęs Knight Ridder News Service korespondentas iš Detroito.

Champaign News – Gazette dienraščiui padėjome greitai susisiekti su University of Illinois lietuvių studentais ir patirti jų nuomones apie Lietuvos įvykius. Taip, laikraštis kreipėsi į mus, Chicagoje, norėdamas ryšio su savo miesto gyventojais.

Nors toli nuo "fronto linijų" ar sprendimo centrų, jautėmis reikalingi ir džiaugėmės, galėdami patarti tiems, kurie savo reportažais padeda mums visiems.

(arza)

PARENGIMAI

- RUGSĖJO 29, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.
- SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.
- SPALIO 14, Lietuvių Namų balius.
- SPALIO 20-21, Lietuvių Dienos. Koncertuos Toronto Volungės choras drauge su Dievo Motinos parapijos choru. Rengia LB Clevelando apylinkė.
- SPALIO 21, Ohio Lietuvių Gydytojų dr-jos metinis susirinkimas ir kultūrinės premijos įteikimas Lietuvių Namuose.
- LAPKRIČIO 2, 3, 4 Vliko seimas Clevelande.
- LAPKRIČIO 11, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje tradicinis Šv. Jurgio parapijos Mini-festivalis.
- GRUODŽIO 1, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.
- GRUODŽIO 24, 9:30 val. bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Juozas Milonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

• **KONSULAS VALDEMARAS KANČAS** su žmona Palmyra, sūnum ir dukrele, praeitą savaitgalį buvo atvykę iš Washingtono į Clevelandą. Čia būdami jie aplankė buvusio Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapą, Dirvą, Dievo Motinos parapijos šventovę ir Lietuvos kultūrinį darželį.

Konsulas su šeima turėjo progos susitikti su vietos lietuviais, išgirsti čiurlioniečius, palinkėti jiems sėkmingos kelionės bei gastrolių Lietuvoje.

• **JUOZAS STEMPUŽIS** Tėvynės Garsų radijo programos vedėjas, rugpiūčio 22 d. sugrįžo iš ligoninės po sunkios operacijos ir palengva sveiksta namuose.

Linkime jam kuo greičiau pilnai sustiprėti ir vėl jungtis į visuomeninę veiklą, kurioje jis taip našiai reiškiasi.

CLEVELANDO SKAUTŲ VEIKLA

Rugsėjo 8 d. 9 v. iš ryto skautai turės iškylą. Prašom skambinti savo draugininkams kurie duos daugiau informacijos.

Rugsėjo 10 d. skautai pradeda savo darbo sueigas įprastom dienom ir valandom.

• **ČIURLIONIO ANSAMBLIS**, vadovaujamas muziko Gedimino Purlio, penktadienį, rugpiūčio 31 d. išskrenda koncertuoti į Lietuvą. Pirmasis koncertas įvyks rugsėjo 8 d. Kretingoje. Po to koncertuos Klaipėdoje, Panevėžyje, Kaune ir Vilniuje.

• **STEFA GEDGAUDIE-NĖ**, LSS Vyr. Skautininkė, lankė Atlanto Rajono skautų-čių stovyklą ir dalyvavo ten pat vykusiame LSS Pirmijos posėdyje, gilvelistų bei ASS sueigose ir vyr. skaučių įžodyje.

• **CLEVELANDO PEN-SININKŲ** klubo suėjimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 5 d., trečiadienį, 2 val. popiet, Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Ateikite visi papietauti ir maloniai praleisti laiką. Labai laukiami visi pensininkai ir kviečiami istoti į Klubu narius, kurie dar neįstoje.

Suėjimai vyksta kiekvieną mėnesio pirmąjį trečiadienį. Atvykite su savo svečiais.

Valdyba

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Čiurlionio ansamblis su vadovu muz. Gediminu Purliu.

Namo, broliukai!...

Gediminas Purlys

Šia daina LTM "Čiurlionio" ansamblis užbaigė kiekvieną savo pasirodymą. Paskutinį kartą ji skambėjo š. m. rugpiūčio 12 d. Detroite, kur vienitui buvo surengtas atsisveikinimo koncertas. Tai buvo paskutinis "Čiurlionio" jėgų patikrinimas prieš istorinį žygį į gimtąją Lietuvą. O ruošėsi ansamblis šiai kelionei dešimt mėnesių. Ne! Visus ilgus 50 metų! Taip, Alfonso Mikulskio, ansamblio įsteigėjo svajonei dabar lemta išsikūnyti.

Dešimt mėnesių šių eilučių autorių skiria nuo Lietuvos. Dešimt darbo ir mokymosi, smalsumo ir žavėjimosi, jaudulio ir ilgesio mėnesių. Per tą laiką tėviškėje įvyko nuostabūs pasikeitimai. Tėvynė atgimė, išsitiesė ir keliasi!

Dešimt mėnesių – pakankamas laiko tarpsnis, įgalinantis daryti išvadas, apibendrinimus, leidžiantis vertinti reiškinį, kartais neįprastus, todėl nesuprantamus ir net nepriimtinius. Pažinau šio krašto gyvenimo būdą, santykius tarp žmonių. Kai ko pavydžiu, kai ko nenorėčiau, kad taip būtų Lietuvoje.

Taigi, su "Čiurlioniu" dešimt įtempto darbo mėnesių. Pirmiausiai reikėjo susipažinti su balsine medžiaga, įdiegti naujus darbo metodus, panaudoti paprastas, mišrias ir kombinuotas repeticijas. Daug kas buvo nauja ir man, ir ansamblui. Aklimatizacinis periodas praėjo gana sklandžiai ir toliau darbas ėjo "kaip iš pypkės". Gana greitai dainininkai ir kanklininkės "susigaudė" ir priprato prie jėgų keliamų reikalavimų.

Su čiurlioniečiais buvo labai malonu repetuoti. VISI buvo nepaprastai geranoriški, paslaugūs, darbštūs ir net ... punktualūs. Taip, tvarka, drausmė irgi yra sėkmės laidas.

Nuo vasario 16-tos "Čiurlionio" koncertavo septynis kartus, giedojo trijose bažnyčiose per šv. Mišias. Toks koncertinis kraitis yra svarbi garantija būsimiems pasiro-

dymams Lietuvoje. O ji ansamblio tikrai laukia. Su duona ir druska. Ji pasiruošusi mus priimti, globoti ir mylėti.

Man yra suteikta garbinga ir atsakinga misija – parvežti "Čiurlionio" ansamblį namo, į gimtą šalį, kurioje jis gimė. Parvežti tokį, koks jis buvo išties 50 metų – ištikimas savo tautai, kultūrai, papročiams ir tradicijoms.

Mano buvimas Amerikoje neapsiribojo vien tik darbu su ansambliu. Man, kaip pedagogui, rūpėjo plačiau susipažinti su muzikinio auklėjimo sistema JAV-se. Ir tam buvo sudarytos sąlygos apsilankyti keturiose vidurinėse mokyklose, Oberlino konservatorijoje, Akrono ir Clevelando valstybiniame universitetuose. Abejuose teko netgi dirbti su studentų choralais. O Clevelando valstybinio universiteto studentų chore teko ir dainuoti, ir jam diriguoti koncerto metu. Už šias galimybes profesiniai pasidalinti patyrimu nuoširdžiai dėkoju Aurelijai Balašaitienei, Edwardui Andros, Aušrai Babickienei, Andriui Kuprevičiui, Danutei Liaubienei.

Dar lapkričio mėnesį gavau pasiūlymą sudaryti, suredaguoti ir paruošti spaudai trečiąją A. Mikulskio kūrybos knygą. Su didžiausiu malonumu ir smalsumu ėmiausi šio darbo ir po penkių mėnesių jis buvo baigtas. Nežinau, kas kam už tai turi dėkoti – O. Mikulskienė ar aš? Turėjau retą progą giliau ir išsamiau patyrinėti A. Mikulskio muzikinį palikimą, labiau suprasti jo kūrybos braižą. Taigi, p. O. Mikulskienei dėkoju aš. Ir ne tik už tai – už ansamblio istorinės dokumentinės medžiagos surinkimą ir išsaugojimą, kanklių muzikos populiarinimą.

Nuoširdžiausią padėką reiškiu Tėvui Gediminui Kijauskui už suteiktą man pastogę, visokeriopą rūpinimąsi "Čiurlionio" reikalais. Ir džiaugiuosi, kad vargonų grojimu per šv. Mišias galėjau prisidėti prie liturginių apeigų.

Dėkoju visiems čiurlioniečiams ir ne čiurlioniečiams už rūpestį ir globą, dėmesį ir moralinę bei materialinę paramą.

Ačiū tariau ir Vladui Bacevičiui už foto medžiagą, buitinę pagalbą, dalykinius patarimus ir draugystę.

Atskiru žodžiu noriu tarti ypatingą AČIŲ "Čiurlionio" ansamblio pirmininkui Vladui Plečkaičiui su žmona, kurių gyvenimas yra neatsiejami nuo šio meninio vieneto veiklos. Žinia, kiek reikėjo įdėti pastangų, atkaklumo ir lėšų, kad galėčiau atvykti į Clevelandą. O man atvykus, buvau apsuptas tėviška meile ir šiluma. O kad man teko garbinga pareiga ruošti "Čiurlionio" ansamblį augsianiam jubiliejui, esu dėkingas Dievui ir Likimui.

Pabaigai norėčiau pabrėžti, kad "Čiurlionio" ansamblis dabar yra per daug svarbus ir reikalingas ne tik išeivijai, bet ir atgimusiai Lietuvai. Todėl jis tikrai vertas ypatingo dėmesio ir paramos.

• **DR. ANTANAS BUTKUS** rugpiūčio 27 d. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje padarė pranešimą apie dabartinius įvykius ir nuotaikas Lietuvoje. Dr. A. Butkus neseniai grįžo iš Lietuvos, ten praleido porą mėnesių.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Hts., Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

PRINTING PRESSPERSONS IMMEDIATE OPENING

For experienced Davidson 501 and 11X17 2 color press operator. Fulltime daylight hours, all company benefits, salary based on experience. Apply **SMITH PRINTING** 742 S. 22nd St. Harrisburg Pa. 564-3719 evenings 657-3421

Taupa

*Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas*
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniam Reikalams, Automobilų ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens saskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvlėna taupomoji saskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

DIRVA

• **DIRVA ATEINANČIA SAVAITĖ, DĖL DARBO ŠVENTĖS, NEIŠEIS. SEKANTIS NUMERIS IŠEIS RUGSĖJO 13 D. DATA.**

NAUJI GILVELISTAI

Šių metų rugpjūčio 25 d. Atlanto Rajono skautų stovykloje, specialiai šauktoje gilvelistų sueigoje, buvo įteikta gilvelistų šlipsai, kaučiukai ir pažymėjimai s. Gin-tarui Čepui (Boston, MA) ir s. Daliai Januškienei (Chicago, IL) užbaigusiems aukščiausius skautų vadovų kursų NE I -132 laidą.

• **BRONĖ PAPLĖNĖNĖ-MIKLIENĖ**, St. Petersburg, Fl., prisimindama prieš 30 metų mirusį savo vyrą a.a.Joną Paplėną, drauge su dukterimis Aukse Vaičaitiene ir Rūta Pužauskiene, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol.

Jonas Paplėnas, žymus tautinės srovės veikėjas, buvo daug prisidėjęs prie ALT S-gos veiklos ir Dirvos leidimo.

• **ALT S-gos DETROIT-TO SKYRIUS**, per pirm. A. Misiūną, Dirvai paremti įteikė 50 dol. Ačiū už auką. Skyriaus ruošta rugpjūčio 19 d. gegužinė gražiai pasisekė. Plačiau apie ją žadėjo parašyti Dirvos bendradarbis A. Grinius.

• **DANUTĖ VENCLAUS-KAITĖ** praneša, kad šiais metais tradicinis subatvakaris vasario 16 gimnazijai paremti atkeliamas į sekmadienį, rugsėjo 2 d. 2 val. po pietų.

Visi kviečiami pasigrozėti gamta, 89 Spindle Hill Rd. Wolcott, Ct. ir pasivaišinti.

Savo atsilankymu paremsite Vasario 16 gimnaziją.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

"KNYGOS LIETUVAI" VEŽIMAS PASIEKĖ KAUNĄ

Lietuvių Informacijos Centras iš Lietuvos sužinojo telefonu, kad Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pasiųstas "Knygos Lietuvai" konteineris rugp. 19 d. pasiekė Kauną. Konteineris yra didžiulė, 40X7X7 pėdų dėžė, kurią nuo ratų visą įkelia į laivą, o pasiekus uostą Europoje, vėl iš laivo ant ratų. Tai pirmas toks išveivijos lietuvių konteineris Lietuvai. Krovinys susidarė iš 20 tonų knygų: lietuvių bei kitomis kalbomis, religinių, mokslinių, grožinės literatūros, bei kitų rūšių: Viso 1005 dėžės. Knygas suaukojo lietuviai ir nelietuviai, pavieni asmenys, leidyklos, bibliotekos, organizacijos, aukštesnio mokslo institucijos. Knygos numatytos Kauno bei Telšių seminarijom, Kauno bei Vilniaus universitetams, Kretingos pranciškonų vienuolynui, ateitininkams, skautams, Krikščionims Demokratams, Lietuvos Ministrų Tarybai ir kit.

Vežimą per vieną dieną sukrovė jaunimas prie Religinės Šalpos durų, Pranciškonų-Kultūros Židinio kieme Brooklyne. Užplombuotas konteineris išplaukė iš New Yorko liepos 13. Pasiekęs Hamburgą, turėjo laukti savaitę vizų vokiečiams vežikams. Lietuvos katalikų moterų sambūris Caritas išrūpino, kad vežimas be didesnio trukdymo prie Lietuvos sienos, pasiekė Kauną, kur Caritas rado visus krovinius tvarkoje, ir šiomis dienomis skirsto kas kam priklauso.

Sekantis konteineris iš New Yorko Religinės Šalpos numatomas rugsėjo viduryje. Norintys pasiųsti knygų Lietuvos mokslo institucijom, organizacijom (tik ne pavie-

Inž. Romas ir Ingrida Bublį, kartu su pas juos viešinčiais giminėmis - Lietuvos statybos viršininkas Rimantas Bublys ir televizijos darbuotoja Jūratė Bublienė, - lankėsi Los Angeles, kur jie susitiko su vietos veikėjais. Iš kairės: dr. Z. Brinkis, arch. Ed. Arbas, R. Dabšys, I. Bublienė, B. Brazdžionis, R. Bublys, J. Bublėnė ir R. Bublys.

Savanoriui kūrėjui Petriui Steikūnui 90 metų

Šių metų liepos 3 d. Elenos ir Kazimiero Pocių gražioje sodyboje, Beverly Shores Indiana, nedidelis būrelis artimųjų, atšventė savanorio - kūrėjo, diplomuoto elektros inžinieriaus Petro Steikūno 90 metų sukaktį.

Petras Steikūnas gimė liepos 3 d. 1900 m. Ukmergės apskr. Nerupyje netoli Žemaitkiemio, stambių ūkininkų Jono ir Marijonos Steikūnų šeimoje. Steikūnų šeima 5 broliai ir 2 seserys. 1919 m. Petras išėjo savanoriu. Kariuomenėj išbuvo kelis metus. Jis baigė pirmąją karo Mokyklos laidą gaudamas jaunesniojo leitenanto laipsnį.

Tik ką įsisteigus korp! Neo-Lithuania Kaune, Lietuvos universitete, Petras įstojo į ją ir nuo 1922 m. iki dabar yra jos aktyvus narys.

1929 m. Petras baigė universitetą gaudamas diplo-

muoto elektros inžinieriaus vardą ir diplomą.

1933 m. Petras Steikūnas kartu su Kaziu Matulevičium ir Jonu Kalnėnu įsteigė artelę Vaga. Toji artelė aptarnavo muitines prekes kraunant, sveriant matuojant, rūšiuojant, saugant bei išduodant gavėjams. Daugumas Vagos dalininkų buvo savanoriai - kūrėjai, nes Vaga buvo įsipareigojusi remti savanorius - kūrėjus. Lietuvos mastu Va-

Sukaktuvininkas Petras Steikūnas.

ga buvo nemaža įstaiga, joje dirbo apie 200 tarnautojų. Pirmininku buvo Petras Steikūnas. Taip pat jis su broliu architektu Antanu pasistatė kiną Romuva Kaune Laisvės alėjoj ir jį administravo.

1940 m. rusams okupavus Lietuvą Petras buvo sumintas, bet 1941 m. karui kilus jis išsivadavo iš kalėjimo.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Merbecko stovykloje, anglų zonoj. Įkurus Merbecko-Oldengurgo lietuvių gimnaziją jis tapo tos gimnazijos mokytoju, dėstė fiziką.

1949 m. persikėlęs į Ameriką apsigyveno East Chicago Indiana. Dirbo kaip elektrikas - mechanikas Inland Steel Co. Išėjęs į pensiją Petras persikėlė į Marquette Parką Chicagoje.

Petras Steikūnas ramaus ir labai kuklaus būdo žmogus. Jis niekada nesiveržė į priekį, nesiekė garbės ar kokio nors pirmumo ar išskirtinumo, bet savo principuose tvirtas. Petras dar ir dabar, gražaus amžiaus sulaukęs, yra aktyvus lietuviškam gyvenime, ypač korporacijoj Neo-Lithuania.

Dar daug Tau ilgų ir sveikų metų mielas kolega Petrai.

Jonas Jurkūnas

Kolegos v.s. fil. V. Statkus ir v.s. fil. V. Mikūnas su džiugia nostalgija stebi gausų besigrupuojančių jaunųjų korporantų-čių būrį ASS Studijų Dienose, š.m. rugpjūčio 17-19 d.d., Lemonte, Pasaulio Lietuvių Centre.

Mielam bičiuliui

JURGIUI STRAVINSKUI

mirus, jo brolių PETRĄ ir visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Janina ir Vytautas

Januškliai

Danutė ir Anatolijus

Milūnai